

ÖĞRETMENLER İÇİN ÇOK GÜZEL BİR UYGULAMA

Morris'teki Saint Mary Okulu'nda öğretmenlik yaptığım günlerdi. Üçüncü sınıfın dersine giriyordum. Otuz dört öğrencinin hepsini seviyordum. Ancak Mark Eklund farklıydı. Çok sevecen ve yakışıklı bir çocuktuk. Ara sıra yaramazlıklar yapsa da, çok iyi davranışları vardı. En büyük kusuru derste devamlı konuşup durmasıydı. İzin almadan konuşmaması gerektiğini defalarca hatırlatmıştım ona. Beni en çok şaşırtan özelliği, herhangi bir hatası için kendisini uyardığımda aldığı samimî cevaplarıydı: "Yanlışımı düzelttiğiniz için teşekkür ederim efendim." Bu sözü duymaya alışmıştım.

Bir sabah Mark yine çok konuşmaya başladı. Sabrım taşı. Bir öğretmenin yapmaması gereken bir hatayı yaptım ve ona, "Şayet tek kelime daha edersen ağzını bantlayacağım." dedim.

Bir dakika bile geçmemişti ki, Chuck, "Mark yine konuşuyor efendim." dedi.

Mark için hiçbir öğrencimden yardım istememiştik; fakat saçma sapan bir ceza da olsa bütün sınıfın önünde o sözü söylediğim için cezayı uygulamak zorundaydım. Olayı bu gün gibi hatırlıyorum. Masama doğru yürüdüm, çekmecemi açtım ve bant rulosunu aldım. Tek kelime etmeden Mark'ın sırasına yürüdüm. Banttan bir parça kopardım ve ağzına X şeklinde yapıştırdım. Mark'a baktım. Sessizce duruyordu. Sınıfın ön tarafına geldiğimde gülmeye başladım. Mark'ın sırasına geri döndüğümde bütün öğrenciler beni alkışlıyordu. Bandı çıkardım. Mark'ın ilk sözleri, "Beni düzelttiğiniz için teşekkür ederim efendim." oldu.

Yıllar sonra yine aynı okulda dokuzuncu sınıfların dersine girmem istendi. Zaman akıp geçmişti. Mark'ın da gireceğim sınıflardan birinde olduğunu biliyordum. Her zamankinden daha yakışıklı ve nazikti. Dokuzuncu sınıfta matematik dersini dikkatli dinlemesi gerektiğini bildiği için, üçüncü sınıfta olduğu kadar çok konuşmuyordu.

Bir Cuma günü sınıfta bir şeylerin iyi gitmediğini fark ettim. Bütün hafta yeni bir konu anlatmıştım. Öğrencilerin birbirlerine kızgın ve öfkeli olduklarını hissediyordum. Ortalık savaşa alanına dönüşmeden duruma el koymalıydım.

Öğrencilerden, bir kâğıda sınıftaki diğer öğrencilerin isimlerini yazmalarını ve her isim arasında boşluk bırakmalarını istedim. Aradaki boşluğa o arkadaşlarının en çok hoşlarına giden huylarını yazmalarını söyledim. Yazdıklarını tamamlayıp listeleri bana vermelerini onlara birkaç defa hatırlatmak zorunda kaldım. Sınıftan çıkarken hepsi kâğıtlarını bana verdiler. Charlie gülüyordu. Mark ise, "Öğrettikleriniz için teşekkür ederim efendim: İyi tatiller!" diyerek sınıftan çıktı.

Cumartesi günü her öğrencinin ismini ayrı bir kâğıda yazdım ve onlar hakkında yazılanları listeledim. Pazartesi günü her öğrenciye, kendisi hakkında yazılanların listesini verdim. Bütün sınıf sevinçten gülüyordu. "Gerçekten mi?" diye fısıldaşıyorlardı. "Başkaları için bu kadar önemli olduğumun farkında değildim. Sınıfta bu kadar sevildiğimi biliyordum."

Sonra, sınıfta bu listelerden hiç bahsedilmedi. Okulda, evde listeler hakkında konuşulup konuşulmadığını bilmiyordum. Pek önemli değildi zaten. Yaptırdığım alıştırma amacına ulaşmıştı. Öğrenciler mutluydu ve tekrar birbirleriyle iyi geçinmeye başlamışlardı.

Bu sınıftaki öğrenciler mezun oldular. Yıllar sonra bir yolculuk dönüşü ailem beni havaalanında karşıladı. Eve giderken annem yolculuğumla ilgili sorular soruyordu. Bir ara annem, alışmadığım derecede suskun duran babama baktı ve ben bir şeylerden şüphelendim. "Bir şey mi var baba?" dedim.

Babam, önemli bir şey söylemeden önce yaptığı gibi boğazını temizledi ve "Eklundlar" dedi, "Dün gece bizi aradılar." "Gerçekten mi?" dedim, "Yıllardır onlardan haber alamıyordum. Mark'ın neler yaptığını merak ediyorum." Babam kısık bir sesle, "Mark Vietnam'da ölmüş. Cenazesi yarın. Ailesi senin de katılmanı istiyor." dedi. Babamın bu haberi verdiği yeri bu gün bile hatırlıyorum.

Hayatımda hiç asker tabutu görmemiştik. Mark her zamanki gibi yakışıklı ama daha olgun gözüküyordu. İçimden, "Keşke benimle konuşabilseydi!" diye düşündüm.

Cenaze töreni yapıldı. Mark'ın sevenleri tek tek tabuta yürüdüler, son yaklaşan kişi bendim. Orada dururken askerlerden biri yanıma geldi ve "Siz Mark'ın matematik öğretmeni olmalısınız." dedi. Başımı sallarken tabuta bakmaya devam ediyordum. "Mark sizden çok bahsetmişti." dedi.

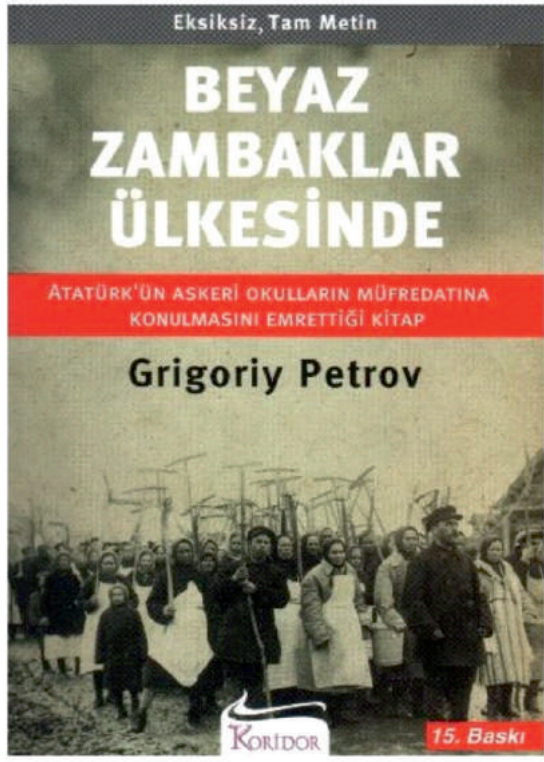
Cenaze töreninden sonra Mark'ın eski sınıf arkadaşlarıyla öğle yemeği yemek için "Chuck"ların çiftlik evine gittik. Mark'ın ana-babası da oradaydı. Beni bekledikleri açıkça belliydi. Babası cebinden cüzdanını çıkartıp, "Bir şey göstermek istiyorum. Mark öldüğünde üstünden çıkmış. Size bir şey hatırlatacağını düşündük." dedi. Cüzdandan birkaç kere katlanmış, yıpranmış bir not kâğıdı çıkardı. Sınıf arkadaşlarının Mark için yazdıkları güzel şeylerin yazıldığı kâğıt. Mark'ın annesi, "Gördüğünüz gibi Mark buna çok değer veriyordu." dedi. Mark'ın sınıf arkadaşları etrafımda toplandı. Charlie gülümsedi: "Benim listem de duruyor. Çalışma masamın çekmecesinde." Chuck'un eşi, "Chuck listesini evlilik albümümüze koymamı istemişti." dedi, "Orada duruyor hâlâ!" Marilyn, "Benimki günlüğümde duruyor." dedi. Ve sonra Vicki, cüzdanından yırtılmış listesini çıkarıp gösterdi: "Her zaman yanımda taşıyorum. Anlaşılan o ki hepimiz listelerimizi saklıyoruz." dedi.

Oracıkta oturup ağladım. Mark için ve onu bir daha göremeyecek olan arkadaşları için. Bir yandan ağlarken, bir yandan da, sevgimizi göstermenin önemini düşünüyordum. Öyle zaman oluyor ki, bize önemsiz gibi gelen bir sevgi kelimesi başkaları için dünyalar kadar kıymetli olabiliyor. O yüzden rica ediyorum, sevdiklerinize sevginizi söyleyin. Bu onlar için çok özel ve çok önemli olabilir.

Helen P. MROSIA

"BEYAZ ZAMBAKLAR ÜLKESİNDE" KİTABINDAN SEÇMELER

[Herkes Okumasın (!) Diye Son Tarafa Koyduk]

"Kendisi, bayrağının yanında şehit olan bir halk savaşçısıydı. Hayatı; gençliğinden itibaren bilgi, kalkınma, özgürlük, vatan, hak ve adalet uğruna verdiği mücadeleyle geçti. Açık fikirli ve güçlü bir iradeye sahip bu insanı Tanrı'nın bize şimdi -bu tür şahsiyetlere çok ihtiyacımız olan bir dönemde- göndermiş olması hiç şüphesiz ki, tesadüf değildir. Kendisi, küllerinden yeniden doğan bir halkın hayatında yaşanması kaçınılmaz olan mücadele sırasında, böylesi bir kırılma döneminde yaşadı. Gençliği, halkın içindeki gizli gücün uyanmaya başladığı bir döneme; olgunluk çağı, bu uyanışın giderek geliştiği; yaşlılığı ise, yeni dünyaya ait düşüncelerin hayatımıza hızla yerleştiği yıllara denk gelmiştir. Süratle değişen zamanın taleplerine uyum sağlayarak, bir fikir hareketine önderlik etmek, sadece güçlü iradeye sahip insanların yapabileceği bir şeydir.

...Sahip olduğu bütün bilgi ve yeteneğini, hayatta sık sık karşılaştığımız adaletsizlik, yalan ve adiliklerle, ayrıca, insan iradesi üzerinde yıkıcı bir iz bırakan ilgisizlik iletiyle mücadeleye adanmış, her zaman ileriye bakan bu insana, bu korkusuz savaşçıya ihtiyacımız vardı. Bir ulus olarak varlığımızın temelini teşkil eden düşüncenin -kendi geleneklerine ve vatanına sadık, bağımsız bir ulus olma fikrinin- bilinçaltımıza yerleşmesi için onun güçlü iradesine, engel tanımayan ve mücadeleden vazgeçmeyen büyük hayat enerjisine ihtiyacımız vardı.

... Vatani ve halkın şerefi için, geçmiş ve gelecek için, hak ve adalet için onuruyla mücadele eden büyük savaşçı, elveda sana! Kendi içinde bir ve beraber olmuş Fin halkı ve Finlandiya adına senin hatıran önünde saygıyla eğiliyorum.

... İnsan ömrü çok kısa ve fanidir, senin yaptıkların ise asırlar boyunca yaşayacaktır. Elveda sana!" (1 Temmuz 1881 tarihinde hayata veda eden Vilhelm Johan Snelman'ın cenaze törenine katılan yüzlerce kişiden ve Snelman'ın hayatta kalan az sayıdaki fikir ve mücadele arkadaşlarından biri ve dolayısıyla aynı kuşağın temsilcisi olan yazar Zacharias Topelius'un törende yaptığı konuşma. s.45)

"İnsanlar, ülkelerinin geleceğine dair taşıdıkları kişisel sorumluluğun bilincine varmazlarsa, ülkelerin kalkınması ve refaha kavuşması da mümkün olmayacaktır. Her bir insan, gerçek vatandaş, 'yaşam mimarı', olmalı." (s. 49)

"Gerek bazı ülkelerin dağılması veya büyük sarsıntılara maruz kalmasının acı örnekleri, gerekse de diğer halkların iyi bir düşüncenin ürünü olan uyumlu ve düzenli hayatına dair mutluluk öyküleri, sadece devleti yöneten şahısların -bakanlar, krallar veya milletvekillerinin- icraatlarının sonucu değildir. Bunlar her vatandaş ilgilendiren meselelerdir. Erkek ya da kadın, genç ya da yaşlı, şehirli ya da köylü, kas gücüyle ya da beyin gücüyle çalışan herkes bu meseleleri düşünmelidir.

Ülkelerin güçlü veya zayıf, halkların gelişmiş veya geri kalmış olmasının altında yatan tek neden, yöneticinin adil veya yetersiz olması değildir. Yönetici nasıl biri olursa olsun, -iyi veya kötü, kahraman veya zalim- her zaman kendi halkının canından bir candır, onun bir parçası, ruhunun yansımasıdır. Halk nasılsa, onu yönetenler de öyledir. Bu yüzden de, her halkın hak ettiği iktidarlara ve yöneticilere sahip olduğu eskiden beri söylenegelmektedir."

"Her halkın içinden hem büyük şahsiyetler hem de aşağılık insanlar çıkabilmektedir. Bunlardan hangisinin iktidara geleceğini belirleyen temel etken, halk kitlelerine hakim olan ruh hâlidir. Halkın sahip olduğu değerler nelerdir? Zekâsı, iradesi ve vicdanı gelişmekte midir yoksa zehirli otlar sarmış gibi, çürüyerek yok mu olmaktadır? Veya zavallı, utanç verici bir mevcudiyet için mi sarf edilmektedir?"

Burada hepimizin hayatı ve çalışmaları sorgulanmaktadır aslında. Kendi ülkemizde ne işle meşgulüz, halkımızın kaderinde nasıl bir rol üstleniyoruz?" ("Kahramanlar ve Kitle" başlıklı bölümden. s.57-61)

"... Finlandiya'ya her gittiğimde bu ülke gözümde daha da büyüyor, insanları suskun, mahzun görünüşlü ve çalışkan bu küçük kuzey halkına daha fazla saygı duyuyordum."

"Ülke yoksuldur, hem de her açıdan. Fakat çalışma enerjisi ve azmi, kendi fakir toprağına olan bağlılık ve sevgi bakımından çok zengindir."

"Her bir toprak parçasını kullanılabilir hâle getirmek, birkaç kuşağın emeği sayesinde mümkün olmuştur. Doğa, insanı bataklıklar ve göller arasında uzayıp giden çıplak kayaların üzerine atarak, sanki onunla dalga geçmektedir. Fakat insan, doğanın kendisine meydan okuyan ve savaşa davet eden çağrısını kabul etti ve mücadeleyi kazanarak, doğayla alay etmeye başladı."

"Sokaklar geniş, temiz ve iyi döşenmiştir. Avlular tertemiz, evlerin içi rahat ve konforludur. Otellerde ve posta istasyonlarında konaklayan misafirler kusursuz temizlik, taze yemek ve bütün diğer olanakları bulabilmekte ve bunları çok ucuza elde etmekte, bunların yanı sıra, halkın dürüstlüğü yabancı misafirler üzerinde muazzam bir etki yapmaktadır."

"İlk bakışta çok sakin bir eyalet kenti izlenimi uyandıran Tavastgus'un nüfusu yaklaşık altı bindir. Kenti bir ucundan diğer ucuna kadar mesafeyi yürüyerek 7-8 dakikada kat ettiğimi saatime bakarak söyleyebilirim. Şehirde sadece bir otel ve büyük salonunda bazen tiyatro oyunlarının da oynandığı bir restoran var. Buna karşılık okul sayısı çok olup, bunlar arasında sekiz yıllık erkek lisesi, öğretmen okulu, örmecilik yüksek meslek okulu, Fince İsviççe eğitim veren iki kız lisesi, kızlar ve erkekler için iki yüksek halk okulu, ilkokul, işçiler için Pazar günü okulu, 'Özgür Kilise' Pazar günü okulu, islah okulu, hazırlık okulu, hapisane mahkûmları için okul ve Rusça eğitim veren bir okul bulunmaktadır.

Bizde bu kadar okulun bulunduğu altı bin nüfuslu bir kasaba gösterin lütfen!"

"Finlandiyalı gençler, boş zamanlarını kışın saatlerce kayak yaparak, yazın ise güreş, yüzme, top oynama ve koşu gibi spor aktiviteleri ile uğraşarak değerlendirmektedirler. Bu sayede gençlerin kasları, göğüs kafesleri, akciğerleri, elleri ve ayakları gelişmekte, vücut sağlığı ve dayanıklılığı artmaktadır.

Finlandiya'da ilkbahardan itibaren sokaklarda yalın ayak dolaşan erkek çocuklara rastlayabilirsiniz. İyi giyinmiş olmaları, ayakkabısız gezmelerinin fakirlikten kaynaklanmadığını ortaya koyuyor. Öğrencilere baktıkça insanın içi açılıyor. Bizim çocuklarda görmeye alışık olduğumuz soğuk, bitkin ve hastalıklı yüz ifadesinden eser yok. Çocuklar beyaz mantarlar gibi sağlıklı büyüyorlar ve güzel bir hamurdan özenle yapılmış gibiler.

Finlandiyalılar, 'Okul bizim temel zenginliğimizdir. Rusların sahip olduğu Ural dağlarının zengin maden yatakları, Sibirya'nın altın rezervleri bizde yok. Tabiat nimetlerini dağıtırken bize cimri davranmış. Bu eksikliği enerjimizle telâfi etmek, vatandaşlarımızdan ülkemizin kalkınmasına azami ölçüde katkıda bulunmalarını istemek durumundayız. Fabrikalarda İngiliz çeliğini dayanıklı kılmak için yapılan işlere benzer şekilde, biz de okullarda gençlerimizi güçlü ve dayanıklı olmaları için yetiştiriyoruz. Bataklıklar arasında, taşların üzerinde kurduğumuz, nispeten refah içinde yaşamamızı sağlayan ve Rusya nüfusunun geri kalan bölümü için şimdilik uzak bir hayal gibi görünen bu düzenin temeli okula dayanmaktadır. Okulumuzu elimizden aldığınız an biz de biteriz. Tıpkı mayasız hamur gibi çökeriz.' demektedirler.

Ülkede eğitim sisteminin bu kadar gelişmiş ve yaygın olması halkı okumaya teşvik etmekte, gazete ve kitap okuma alışkanlığı artmaktadır.

...

Bir olayı hatırlıyorum. Köylerin birinde fakir ama alışılmış biçimde çok temiz iki kulübe var. Kulübelerin biri, ayakları olmayan, yalnız ve yaşlı bir adama, diğeri ise on yaşındaki kız torunuyla birlikte yaşayan kör ve yaşlı bir kadına aittir. Bu iki yaşlı ve fakir insan ortaklaşa bir gazeteye abone olmuşlar. Her gün postaneye koşarak, gazeteyi alan küçük kız daha sonra kör ninesinin elinden tutarak onu, ayakları olmayan yaşlı adamın evine götürmekte ve burada kendilerine gazeteyi baştan sona okumaktadır.

Bu nedenle Finlandiya'da halkın en alt kesimleri bile ölüm uykusuna yatmadan ve kurumuş ağaç dalı gibi çürümeye yüz tutmadan fikir üretme yeteneklerini geliştirmektedirler. İnsanlar fakirliklerinden utanmadan ve başkalarının söylediklerine aldırmadan kendi inandıkları gibi yaşıyorlar.

Tıpkı ormandaki taze ve canlı otlar gibi, burada herkes üzerine çöken eski ve çürümüş yaprak yığınının arasından sıyrılmak için çaba göstermektedir. Burada hayat, enine boyuna, dolu dolu yaşanmaktadır.

...

Aile, nikâh ve kadının toplumsal hayattaki rolüne ilişkin konular tekrar gözden geçirilmektedir. Finlandiya, diğer Avrupa ülkelerinin henüz yapamadığını yapmış ve kadın ticareti yasa dışı ilân edilmiştir.

Alkol tüketimine karşı acımasız bir savaş verilmektedir. Finlandiyalılar, tabiatları itibarıyla alkole meyilli insanlardır; fakat bu eğilimin görmezden gelinmesi söz konusu dahi değildir. Finlandiya'da devlet hazinesini votkadan elde edilen gelirlerle doldurma yönünde çaba gösterilmezken, yönetim insanları ayartmamak için votka sandığa kilitleyerek, halkın gözünden mümkün olduğu kadar uzak tutmaya çalışmaktadır. Finlandiya'nın her tarafında votka sadece büyük kaplarda satılmakta olup, içinde üç buçuk şişe votka bulunan ve beş Markka'ya satılan bu kapları halkın büyük kısmı fiyatından dolayı alamamaktadır. (...)

Nispeten genç bir ülke olan Finlandiya bütün bu başarıları 70-80 yıllık azimli bir çalışma sonucu elde etmiştir. Eriştikleri yüksek uygarlık düzeyi bütün halkın ortak eseridir. ("Sonsuz Mücadele" başlıklı bölümden. s.63-69-71-78-79-80-82-83)

Snelman, yeni nesil Fin aydınlarının en parlak temsilcilerinden birisiydi. Birkaç genç Finlandiyalı öğretmen, din adamı, avukat ve memur, halk kitlelerinin eğitim ve kültür düzeyinin artırılması için adeta seferberlik ilân etmişlerdi. Bu insanlar sürekli şunu vurguluyorlardı:

"Aydın olmak, gösterişli bir kıyafet giymek yahut kolalı bir yaka ve modaya göre şapka ile dolaşmak değildir. Aydınlar halkın beynidir. Halk bizi, eğitimimiz bittikten sonra iyi maaşlı bir işe girerek, akşamları lokantalarda oturmak veya sözde 'okuma salonlarında' kâğıt veya domino oynamak için yetiştirmedir. (...) Aydın olarak sizlerin vazifesi halkın zekâsını, vicdanını, irade ve enerjisini uyandırmak ve harekete geçirmektir. Halkın düşünme yeteneğini canlandırmak, işçileri, köylüleri ve toplumun alt kesimlerini daha iyi bir hayat kurmak için ne yapmaları gerektiği konusunda eğitmek... Sizin göreviniz budur.

Halka, nasıl çalışması gerektiğini, fakir de olsa, sağlıklı bir hayatı nasıl şekillendirebileceğini, kendisinin ve çocuklarının sağlığını nasıl koruyabileceğini anlatın. Mutlu bir aile hayatı kurmanın yolları, karı ve kocanın birbirine karşı davranışı ve çocukların nasıl yetiştirileceği konularında eğitim verin.

Halkı düzene, dakikliğe ve disipline alıştırmak. Vicdan ve sorumluluk duygusunu geliştirin, düzenli bir hayatın kıymetini bilmesi, kendisinin ve diğer halkların haklarına saygı duyması gerektiğini telkin edin. Bu anlamda halka iyi bir örnek olun, yaklaşımınız, sözünüz ve işinizle halkın öğretmeni olduğunuzu gösterin.

Suomi'mizin büyük bir aile olduğunu, Fin halkının fakir oduncusu, işçisi, dul çamaşırcı kadınları ile, bütün fertleriyle sizin küçük kardeşleriniz olduğunu unutmayın.

Sizin göreviniz onları yetiştirmek, uygar ve gelişmiş halklar arasında yer almalarını sağlamaktır.

Halkınızın cehaleti, kabalığı, ayyaş ve ahlâksız hayat tarzı, hastalıkları ve fakirliği sizin utancınızdır. Bu durumun suçlusu sizsiniz."

...
Halkla iç içe olan birçok öğretmen, din adamı ve doktor bu şekilde düşünmekte, fikirlerini yazılı ve sözlü olarak açıkça ifade etmekteydi. Bu kişiler arasında Snelman, ateşli ve enerjik tavırlarıyla özellikle öne çıkmaktaydı.

Kendisi kışın kızağa binerek, bahar ve yaz aylarında ise kayıkla ve hatta yaya olarak Finlandiya'nın her tarafını dolaşırdı. Çeşitli insanlarla - özellikle doğuştan yetenekli insanlar olan köylülerle, ormanlarda ve madenlerde çalışan işçilerle- görüşür, genç kız ve erkeklerle tanışarak onlarla sohbet eder ve onlara kitap bağışlardı. Daha sonra, adresini aldığı bu insanlarla mektuplaşmayı sürdürürdü.

Snelman, 'Karanlık köşelerde canlı kandiller yaktım ve daha iyi aydınlatmaları için onlara yağ takviyesi yaptım' sözlerini tekrarlamaktan hoşlanırdı.

"Bir, iki, hatta üç büyük nehrin suyu ülke halkının tamamının su ihtiyacını gidermek için yeterli olmayabilir. Her bir küçük köyün bile göl, çeşme, kuyu veya pınar gibi, kendi su kaynağının olması zaruridir. Halkı manevi susuzluktan kurtarmak için de her yerde yetenekli insanların, hayatı canlandıracak su kaynaklarının bulunmasına ihtiyaç vardır."

Hatta yolu üzerinde bulunan yerlerde bile durarak, eğitim ve kültür çalışmaları yürüten insanları toplar ve onlarla dostça sohbet ederdi. Bu sohbetlerde Snelman şunları söylerdi:

"Kenevirden nasıl halat yapıldığını bilirsiniz. Önce kenevir liflerinden ince iplikler hazırlanır, ardından bu iplikler bir araya getirilerek, sicim yapılır. Birkaç sicimin bir araya getirilerek örülmesi sonucu, büyük okyanus gemilerini rıhtıma bağlayan sağlam ve kalın halatlar ortaya çıkar. Bizim işimiz de buna benzemektedir. Etrafa saçılmış iyi niyet kırıntılarını bir araya getirerek birleştirmek suretiyle, iki milyonluk halkımız için dev bir kültür ve eğitim hazinesi oluşturabiliriz."

...
Yaz tatilleri sırasında, çeşitli bölgelerde görev yapan öğretmenleri iki üç hafta süren toplantılara çağırırdı. Yüz, hatta yüzün üzerinde öğretmen katıldığı bu toplantılara ilk başlarda ilgi azdı. Görev yaptıkları tenha ve sıkıcı bölgelerde kışın zor şartlarda çalışmaktan yorulan öğretmenlerin birçoğu durumlarının ağırlığından şikâyet ederken, bazıları da kuşkucu bir tavırla, **'Bu da yeni bir fantezi midir? Bu kurslar da neyin nesi oluyor? Öğretmen olan bizlere ne öğretecekler?'** diyerek söyleniyordu.

Bütün bunları gören ve anlayışla karşılayan Snelman alınmıyordu. İnsanlara, bir doktorun hastalarına baktığı gibi bakıyor ve tedavi edilmeleri gerektiğini düşünüyordu. Kendisi, ilk yaz toplantısında öğretmenlere hitaben şunları dile getirmişti:

"Değerli dostlar, işinizin ne kadar ağır olduğunun farkındayım. Ücra bölgelerde, sizlerin emeğine değer vermeyen cahil insanların arasında hangi şartlarda yaşadığınızdan haberdarım. Maddî zorluklar çektiğinizi de biliyorum. Ama yapacak bir şeyimiz yok. Şunu unutmayın. Bizler, halkın uyandırılması gibi büyük bir işe daha yeni başlıyoruz. Yeni topraklara ilk ayak basan öncü insanlar gibiyiz. Halkın içinde bulunduğu cehalete karşı verilecek mücadelenin bütün yükünü omuzlarımızda taşımak zorundayız. Yapacağımız bu işin karşılığında övgü, anlayış ve sempati de beklemeyelim; tam aksine, ağır bedeller ödememiz gerekebilir. Ben de bundan bahsediyorum, ödeyeceğimiz bedelleri, onların gerekli ve kaçınılmaz olduğunu anlatmak istiyorum.

Sizleri fedakârlığa çağırıyorum! Fakat hepinize değil, bunu yapmaya hazır olanlara ve yapabilecek durumda bulunanlara sesleniyorum. Kusura bakmayın, sizinle açık konuşacağım. Diğer bütün mesleklerde olduğu gibi, öğretmenler arasında da bu mesleğe layık olmayan, öğretmen ruhundan yoksun insanlar bulunduğunu biliyorum. Bu insanlara sanatkar bile diyemeyiz, onlar öğretmen emeğine saygısı olmayan, hatta bu mesleği lânetleyen birer gündelikçidir. Kendilerine arkadaşça tavsiyem var, lütfen okulu bırakın! Kendinize farklı bir iş bulun, yazıhaneleri dolaşın, tüccar olun. Her türlü işi yapın, ama canlı bir ruha ve derin bilgiye sahip insanların bulunması gereken yerleri işgal etmeyin. Daha önceki ricama, halkımızın en eğitilmiş ve kültürlü temsilcileri olan Finli bilim insanları olumlu yanıt verdiler. Her türlü bilginin ne kadar değerli ve güzel olduğunu uzaktan da olsa gösterebilmek için kendileri size beşer, altışar veya onar konferans vermeyi kabul ettiler. Bu konferanslarda elde edeceğiniz bilgileri ve bilim sevgisini daha sonra öğrencilerinize de aktarın." ("Snelman" başlıklı bölümden. s.88-89-90-91-92)

Snelman tarafından çok sevdiği Suomi'nin canlandırılmasına yönelik çalışmalar sadece halk öğretmenleri ile yaptığı sohbetlerle sınırlı değildi. Memurlar, doktorlar, din adamları, tüccarlar, öğretmenler ve subaylar, her kesimden insanların yaptığı toplantılara katılan Snelman, coşkuyla şunları dile getirmekteydi:

"Halkı unutmayın. Hepiniz halkın içinden çıktınız. Nasıl bir yol izlemeyi düşünüyorsunuz? Eğitim ve kültürden yoksun kardeşlerinizden uzaklaşarak, ayrı bir hayat kurmayı mı yoksa halkınızın durumunu iyileştirmek için çalışmayı mı tercih ediyorsunuz? Halk kitlelerinin uyanması için neler yaptınız?" ("Din Adamları" başlıklı bölümden. s.93)

Sokakta, tarlada, dükkânda ve hatta lokantada, nerede olursa olsun, karşılaştığım bütün asker ve subaylara nazik bir şekilde selâm verme arzusu hissediyorum. Kendilerine sevgi dolu bir tebessümle şunları söylemek istiyorum: "Değerli, sevgili kardeşlerim! Sizler bizim için, benim için, hayatınızı çok zorlu bir göreve, vatanın müdafaasına adanmışsınız. Allah yardımcınız olsun."

Subay, asker için sadece bir ağabey veya savaş esnasında omuz omuza verdiği bir arkadaş değildir. Subay aynı zamanda askerin öğretmeni ve yetiştiricisidir. Askerlerin gerek vücut gerekse de beyin sağlığı, kalbi, ruhu, vicdanı, insanlara, ebeveynlerine ve hayata olan yaklaşımı, komutanı olan subayın doğrudan sorumlu olduğu konulardır.

Kışlarda sabun kullanmaya başlayan genç Finlandiyalı subaylar askerlerini sabah, akşam ve her yemek öncesi ellerini yıkamaya alıstırdılar. Onlara havlu ve diş fırçası vererek, dişlerini temizlemeyi öğrettiler. Askerler ağızlarını temiz tutmayı öğrendiklerinde ise onlara dili doğru, temiz kullanma ve düzgün konuşma eğitimi vermeye başladılar. Subaylardan hiçbiri küfredmezdi.

Kışla bizim ortak mekânımız, aile ocağımızdır. Burası bir bilim kürsüsüdür. Papazlar için kilise neyse, bizler için de kışla odur. **Burada, kadınlar arasındayken yaptığımızdan daha edepli ve kibar davranmamız gerekir.**

Her orduda özel saygı duyulan ve ünü her tarafa yayılmış alaylar vardır. Bunlar kahraman askerlerden müteşkil alaylardır. Hem kendi askerleri hem de diğer bölüklerde hizmet eden askerler bu alayları 'ölüm alayı' olarak tanımlamaktadırlar. Ölüm süvarileri, ölüm topçuları gibi. Bu isim, kendilerinin gerektiğinde son asker kalana kadar savaşıp ölmeye hazır oldukları anlamına gelmektedir. Bunlar gerçek kahramanlardır. Fakat vatan için yaşamak, ülkesi ve halkının kalkınması için çalışmak da vatan uğruna ölmek kadar büyük ve şerefli bir kahramanlık örneğidir. ("Kışla" başlıklı bölümden. s.106-108-109-110)

Snelman ve arkadaşları, Finlandiya'nın uyanmasına dair geleceğe dönük bütün umutlarını genç neslin iyi yetiştirilerek eğitilmesine bağlamışlardı. Gençlik Snelman'ın büyük aşkı, aynı zamanda zayıf damarıydı.

Snelman bazen gençleri gözlerinin içine bakarak azarlar, fakat kendilerini yaşıllara karşı her zaman savunurdu. Özellikle de, her zaman ve her yerde alışılmış olduğu üzere, gençleri ahlâksızlıkla suçlayan ve 'adam olmayacaklarını' öne süren büyükleri uyararak, şunları söylerdi.

"Genç nesli değil, kendinizi suçlayın. Siz nasıl yetiştirdiyseniz gençler de öyle olacaklar. Gençlere terbiye verdiğinizizi söyleyebilir miyiz? Hayır! Anneler ev işlerinden başlarını kaldırmıyor; günleri mutfak, alışveriş, temizlik ve çamaşır geçiyor. Memuriyet, ticaret ve diğer işlerle uğraşan babalar akşamları meyhane ve kulüplerde oturup kâğıt oynuyorlar. Çocuklarla kimse ilgilenmiyor, buna zaman yok. Ayrıca, çocuklarla uğraşmak sıkıcı ve meşakkatli bir iştir.

Çocuklarla konuşmuyor, hayatlarının nasıl geçtiğini sormuyorlar. Zaman bulunca biraz okşayarak, ellerine bir oyuncak veriyor ve 'Çocuklar, şimdi gidin ve kendiniz oynayın' diyorlar. Bu, aslında, 'Gözümden kaybolun, ne yaparsanız yapın, yeter ki bizi rahat bırakın' demektir.

Açık söylemek gerekirse, çocuklar anne babaları ve çok sayıda teyze ve amcaları ile birlikte aynı evde yaşasalar da, bir yetim gibi büyümektedirler. Onları çok iyi yedirip giydiriyor ve sağlıkları ile ilgileniyor olabilirler, fakat çocuğun zekâsı ve kalbinin temizliği konusunda çok az kafa yoruyorlar. Hakikaten çocuklarımızın şimdikinden daha kötü olmamalarına hayret etmek gerekir.

Çocuklara sürekli, 'Yalan söyleme, kimseyi kandırma! Bu iyi değil, şunu yapmak çok kötüdür, günahtır! Tanrı bundan hoşlanmaz ve sizi cezalandırır' diyorlar. Ama kendileri yalan söylüyorlar, kandırıyorlar. Birbirlerine, başkalarına, çocuklarına yalan söylüyorlar. 'Birilerine yalan söylemek, kaba ve kinli olmak günahtır' diye nasihat ediyorlar, ama kendileri kaba, kindar ve yalancılardır. Söyledikleri ile yaptıkları birbirini tutmamaktadır.

Çocuklar bunu hemen hisseder ve anlar. Önce hayret eder, sonsuz bir güven duydukları anne ve babalarının bu tür işleri, kendilerinin kötü, günah ve pis dedikleri şeyleri, nasıl yaptıklarını anlamazlar. Daha sonra ebeveynlerinin söyledikleri ile yaptıklarının birbirini tutmadığının farkına varırlar. İşte o zaman çocuklar büyüklerine saygı duymamaya, iyilik ve kötülükle ilgili sözlerini dinlememeye ve ciddiye almamaya başlarlar. İyilik ve kötülük hakkındaki konuşmaların sıkıcı ve gereksiz sözler olduğunu düşünürler.

Anne babalar, küçük çocukların bile kendilerine kulak asmadıklarını, inatçı ve terbiyesiz olduklarını söyleyerek, sürekli şikâyet ederler. Ama çocuklarımızın ahlâkını ilk kim bozuyor, sözlerimizi ciddiye almamayı, onlara aldırmamayı kim öğretiyor? Bizler, anne ve babalar.

Çocuklarınız büyüyerek, birer genç kız ve delikanlı olduklarında, onlarla gelecek hayatları ve yapacakları işlerle ilgili konuşmaya başlayacaksınız. Onları mühendis, memur, tüccar, doktor veya avukat olarak, en fazla kazanç getiren mesleklerde görmek isteyecek, rahat ve kazançlı işlere yerleştirmek için çabalayacaksınız. Kızlarınıza ise zengin koca bulmaya çalışacaksınız.

Hırs, açgözlülük, tamah... Çocuklara daha iyi bir düzen kurmak, onları sıcak ve rahat bir yere sokmak istiyorsunuz. Bunu yapmakla da çocuklarınıza olan sevgi borcunuzu yerine getireceğinizi düşünüyorsunuz.

Bu noktada Lev Tolstoy'un söylediklerini hatırlamakta fayda vardır:

"Hayattaki aşırı düzensizliğin başlıca nedenlerinden birisi, herkesin hayatta iyi bir düzen kurmaya çalışması, fakat hiç kimsenin hayatın kendisini düzene sokmak istememesidir."

Herkes hayattan mümkün olduğu kadar fazlasını almaya çalışırken, hayata da bir şeyler katmak gerektiğini düşünen yok. Egoist, hırslı, istismarcı ve asalak olarak atıldıkları hayatın anlamını bu asalaklıkta görüyorlar.

Çocuklar aileleri ile birlikte yaşadıkları müddetçe, bu 'hayat dersi' kendilerine aşılanmaya çalışılıyor. Bunu yapmak isteyen kimdir? Anne ve babalar! Çocuklar ve gençler egoist duygularla büyümekte, sadece kendilerini beğenmektedirler. Sağ ve fakir ruhlu bu insanlar aynı zamanda tembel, ahlâksız ve şehvet düşkün birer sapık olarak toplum hayatına dahil olmaktadır.

Sonuç olarak, hiçbir şeye ve hiç kimseye -vatanına, insanlara, emeğe, büyük fikirlere, anne babasına ve nihayet kendisine- saygı ve sevgi duymayan insanlara dönüşüyorlar.

İstedığınız türden anayasalar, seçim mevzuatları oluşturabilir, en liberal yasaları çıkartır, sosyalizm veya komünizmin sihirli gücüne inanabilirsiniz. Ama bizim evlâdımız olan yüz binlerce çocuk hayata önemsiz ve küçük fertler olarak başlangıç yapacaksa, her türlü parlamentoya rağmen sefil, fakir ve iğrenç bir yaşantıya mahkûm olacağız. Memurlar halka itinasız davranacak, bakanlar 'politik yalancı', milletvekilleri ise halkın sırtından geçinen vurguncular olarak karşımıza çıkacaktır. Okullar yeni nesillerin kalbini ve zekâsını kurutan yerler olarak kalmaya devam edecek; basın, bedenini satmakla geçinen hayat kadınına benzeyecektir.

Anne ve babalar, yeni dönemin bağcıları olmak, ailenize ait üzüm bağlarını başka türlü işleyerek, oraya en iyi ve taze fidanları dikmek ister misiniz?

Birçok yerde ebeveyn toplulukları kuruldu, anne ve babalar bir araya gelerek, genç neslin terbiyesi sırasında yaptıkları hataları birlikte değerlendirmeye, tecrübelerini paylaşmaya başladılar. Bu tür topluluklar tarafından davet edilen ünlü eğitimci ve psikologlar ülkenin her tarafını dolaşarak, çocukların nasıl yetiştirilmesi gerektiğine dair konferanslar veriyor, bilimsel gözlemler ve tecrübeye dayanarak, çocuk kalbinin doğasını anlatan konuşmalar yapıyordu.

Çocukların ruhsal gelişimindeki sorunlar ve hastalıklarla ilgili bilgi veren uzmanlar, bunların tedavi yöntemlerinden bahsediyorlardı. Tarım mühendisleri, en iyi patates veya yonca türlerinin nasıl yetiştirilmesi gerektiğini anlattıkları gibi, çocuk ruhunu çok iyi bilen yetenekli eğitimciler de, mesleği ne olursa olsun, çamaşırcı veya taş ustası, terzi veya ayakkabıcı, işçi yahut köylü bütün anne babalara, zeki ve vatansever evlâtlar yetiştirmenin yöntemlerini anlatıyordu.

Fin aile yapısı değişmeye ve hem zekâ hem de maneviyat açısından yeniden şekillenmeye başlamıştı. ("Ebeveynler ve Çocukları" başlıklı bölümden. s.123-124-125-127-128-129)

"Yaşlılara ve çocuklara, bilim insanlarına ve okuması yazması olmayanlara -herkese- sesleniyorum. Bütün hayatımı Suomi'miz için çalışmaya adadım. Pazar günü boş zamanınızın bir saatlik kısmını bana ayırın. O serbest saatleri, hayatınızın sevgili Suomi'miz için faydalı olacak uzun yıllarına dönüştürebileceğimi umut ediyorum." ("Karokep" başlıklı bölümden. s.152)

Ülke nüfusunun büyük bölümünün cahil ve kaba olduğunu görmek ve buna tahammül etmek utanç verici bir durum. Kendisi eğitilmiş olan ve kültür güneşinin ışığıyla aydınlanan herkes bu durumdan sorumludur. Devlet; üst katlarında geniş pencere ve yüksek tavanlı büyük, ışıklı odaların; alt bölümlerinde ise penceresiz, kasvetli, dar ve nemli bodrum katlarının yer aldığı bir kule değildir.

Doktorlar, köylerde görev yapan papazlar, halk öğretmenleri ve bölge memurları halk kitlelerinin yaşamını çeşitli yönleriyle araştırmaya başladılar. Basında, -gazetelerde, dergilerde ve bazı kitaplarda- halkın hayatını anlatan ve günlük yaşantısı hakkında bilgiler içeren kapsamlı yazılar yayınlanmaktaydı.

Bu yayınlar arasında, adları 'Köy Doktorunun Anıları' ve 'Köy Papazının Notları' olan iki kitap özellikle dikkat çekmekteydi. Söz konusu kitaplar hem basında hem de eleştirmenler arasında gerçek bir fırtına etkisi yarattı. ("Köylüler" başlıklı bölümden. s.171-181)

Kariyer meraklısı papazların sayısı, ben olmasam da, az değil zaten. Ayrıca, kilise kariyer yapılacak bir yer değil ki. Kilisenin havarilere ve havarilerin yaptığı hizmetlere ihtiyacı var. **Politikacı ve demagog papazlar hem kilisenin hem de halkın vücudunda kanayan bir yaradır.** Benim hayalimdeki 'kariyer'; unutulmuş, kaba, zavallı Fin halkının hizmetkârı hâline gelmektir.

Ben sendeyim, sen de bendesin; biz dünyada dünya da bizdedir, hepimiz bir bütünü. Dünyaya zarar verirken, insanlara veya hayvanlara kötülük yaparsan, kendine zarar vermiş, kendini sakatlamış ve hayatını karartmış olursun. ("Papaz McDonald" başlıklı bölümden. s.193-206)

BİR KAPI KAPANIRSA BİR KAPI AÇILIR

Çalıştığı şirket iflâs ettikten sonra işsiz kalmıştı. Bir süre geçince elinde avucunda ne varsa hepsi tükendi.

Bir gün bir gazetede iş ilânı gördü. Newyork'taki Microsoft şirketi temizlikçi alacaktı. Şirketin iş kaynakları müdürüyle görüşmeye gitti. Görüşme çok olumlu geçti. İş başvurusu kabul edilmişti; ancak gerekli evrakları bildirmek için ondan elektronik posta adresini istediler. Ne bilgisayarı, ne de elektronik posta adresi olduğunu söyleyince, işe alamayacaklarını bildirdiler. Çünkü bir bilgisayar şirketi, çalışanlarıyla her zaman sanal ağ ortamında irtibat kuruyordu.

Buradan çıktıktan sonra çok üzgün bir şekilde dolaşmaya başladı. Nereye gideceğini ve ne yapacağını bilmiyordu.

Artık iş aramaktan, işsizlikten, hatta yaşamaktan yorulmuştu. Birden içini büyük bir karamsarlık bürüdü. Sonunda, acı ve ıstıraptan başka hiçbir şey vermeyen bu dünyadan ayrılmayı düşündü. En iyisi köprüden atlayarak nehrin soğuk sularında bu dünyaya veda etmektir. Nasıl olsa onun için gözyaşı dökülecek ne bir ailesi ne de bir dostu vardı. Hayat yine devam edecek, ölümü hiç kimsenin umrunda olmayacaktı. Belki cesedini bulan polis kısa bir soruşturma yapacaktı, o kadar.

Bu düşüncelerle yoldan karşıya geçerken, tekerlekli sandalyesiyle yolun karşısına geçmekte olan, belden aşağısı felçli, çok güzel yüzlü bir genç kız, arabasının tekerleklerini kaldırıma çıkarmak için kendisinden yardım istedi. Daha sonra da adama, yardımı için teşekkür ederek şöyle dedi:

"Çok karamsar görünüyorsunuz bayım. Hiçbir şey o kadar kötü olamaz. Bakın ne kadar güzel bir gün; keyif alalım ve mutlu olalım."

Belden aşağısı felçli olan bu genç kız kendisine moral veriyordu. Oysa onun durumu adama göre daha kötüydü. Çünkü kendisi iş bulabilirdi; ama o genç kız asla yürüyemeyecek, sevgiliyle el ele tutuşup dolaşamayacak, kırlarda gezemeyecek ve daha neler...

"O, bu halde mutluluğu yakaladığına göre, bana ne oluyor da pes ediyorum." dedi. Beynindeki ölüm düşüncesi yerini yaşama arzusuna bıraktı. Ceplerini yokladı. Sadece on doları vardı. Hemen Newyork haline giderek bir kasa domates satın aldı ve işlek bir cadde köşesinde bu domatesleri yirmi dolara sattı.

Bu şekilde bir süre çalıştıktan sonra, bir el arabasına değişik meyveler doldurarak sokak aralarında satmaya başladı. Bir süre sonra elden düşme bir kamyonet alarak pazarlara çıkmaya başladı. Bir müddet sonra, kendi ismini verdiği "Jackson Nakliye Şirketi"ni kurdu. Beş yıl geçtiğinde ise, gıda sektöründe Amerika'nın bir numaralı ismi oldu.

Artık uluslararası taşımacılık yaptığı bir gemi filosuna sahipti. Evlenme zamanının geldiğini düşündü ve evlendi. Eşine, doğum günü sürprizi olarak bir hayat sigortası yaptırmak istedi. Bu amaçla gittiği sigorta şirketinde müdür tarafından ayakta karşılandı. İsteğini söyledikten sonra müdür:

"Efendim, sizin burada vakit kaybetmenize gerek yok, elektronik posta adresinizi bırakın, biz gerekli işlemleri sanal ağ ortamında hallederiz." dedi.

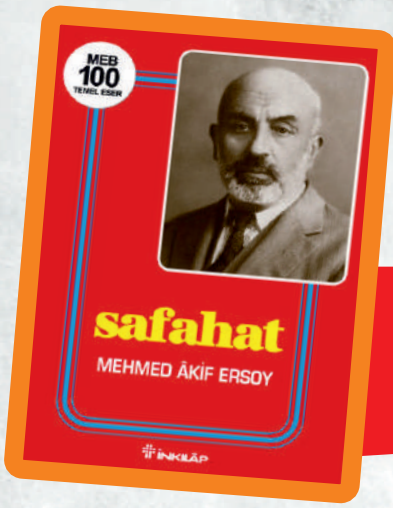
Adam gülerek cevapladı: "Benim elektronik posta adresim yok."

Bu cevaba şaşırان müdür ve diğer sigorta çalışanları hayretle birbirlerine baktılar.

Müdür, adamın işlemlerini orada yapmaya çalışırken, merakını gideremeyip sordu:

"Efendim, elektronik posta adresiniz olmadığı halde, bu kadar başarılı olduğunuza göre, eğer bir de elektronik posta adresiniz olsaydı kim bilir ne olurdunuz?"

"Ne mi olurdu?" dedi adam. "Microsoft şirketinde temizlikçi!"

KİTAPLARIN DÜNYASI

SAFAHAT (Mehmed Âkif ERSOY)

"Kitapların Dünyası" bölümüne kadar okuya okuya geldiyseniz, yolda "Safahat'ten Seçmeler"le de karşılaşmış olmalısınız. Bize öyle geliyor ki, oradaki beyitlerden bazıları, Âkif'in şahsiyetini de, sanata ve edebiyata bakışını da, "Safahat"ın ne menem bir kitap olduğunu da büyük ölçüde özetliyor.

Bir kere, Safahat'ın (birinci kitabın) en başında yer alan ve okuyucuya seslenen şiirinde Âkif; "Bir yığın söz ki, samimiyeti ancak hüneri... Oku, şâyed sana bir hisli yürek lâzımsa / Oku, zira onu yazdım, iki söz yazdımsa" diyor.

Evet, biz bu "hisli yürek"i ve "samimiyet"i Safahat'teki (yedi kitabın tamamındaki) bütün şiirler ve manzum hikâyeler boyunca gördük.

Yine, "Hayır, hayal ile yoktur benim alışverişim / İnan ki, her ne demişsem görüp de söylemişim" "Şudur benim cihanda en beğendiğim meslek / Sözüm odun gibi olsun, hakikat olsun tek" mısraları da Âkif'in "gerçekçilik"inin ve "doğruculuk"unun boyutlarını göstermesi bakımından önemli.

Öte yandan, "kurtuluş" ve "yükseliş" için; ahlâklı olmanın, çalışmanın ve ümitli olmanın önemini ısrarla vurguluyor Âkif: "Sade bir sözdür, fakat hikmetlerin en mücmeli (özeti, kuşatıcısı) / Bir halâs (kurtuluş) imkânı var: Ahlâkımız yükselmeli" "Âtiyi karanlık görerek azmi bırakmak / Alçak bir ölüm varsa, eminim budur ancak" "Ye's öyle batakıdır ki, düşersen boğulursun / Ümmide sarıl sınıksı, seyret ne olursun" "Allah'a dayan, sa'ye (çalışmaya) sarıl, hikmete râm ol / Yol varsa budur, bilmiyorum başka çıkar yol" mısralarında da bu vurgulama güçlü bir şekilde ifade ediliyor.

Yine neredeyse Safahat'ın başından sonuna kadar bu "hisli yürek", milletin bütün dertleriyle derinden dertleniyor, düşündüğü hâl çarelerini dile getiriyor, insanları silkinmeye, uyuşukluktan, miskinlikten kurtulmaya çağırıyor.

Sevgili okuyucu, bilindiği gibi Safahat, Mehmed Âkif Ersoy'un şiirlerinin toplandığı kitabın adı. Daha doğrusu, Âkif'in ilk şiir kitabının adı. Diğer altı şiir kitabının adı da sırasıyla; Süleymaniye Kürsüsünde, Hakkın Sesleri, Fatih Kürsüsünde, Hâtıralar, Âsım ve Gölgele.

Bu yedi şiir kitabının her biri, Arap harfleriyle birkaç defa basılmış. Yedi kitabın "tek kitap" hâlinde ve "Safahat" adıyla basılması ise öyle anlaşıyor ki, Lâtin harfli baskılarda olmuş. Eseri bu şekilde baskıya, Âkif'in damadı Ömer Rıza Doğrul hazırlamış ve eser İnkılâp Kitabevi tarafından basılmış.

Bizim elimizdeki Safahat, bu yayınevi tarafından 1987'de basılmış olan 21. baskı. Bu tanıtım yazısını yazmaya başlamadan önce kitabı baştan sona, birtakım satırların, mısraların altını çizerek okuduk.

Öncelikle şu kronolojik bilgiyi verelim. Yedi şiir kitabı Arap harfleriyle ilk olarak; Safahat 1911, Süleymaniye Kürsüsünde 1912, Hakkın Sesleri 1913, Fatih Kürsüsünde 1914, Hâtıralar 1917, Âsım 1924 ve Gölgele 1933 (Mısır'da) yıllarında basılmış. Yine ilk altı kitaptan beşi, 1928 yılında birer baskı daha yapmış. Bu, Âsım'ın ikinci, diğerlerinin ise üçüncü veya dördüncü baskısı olmuş. Sadece dördüncü kitabın (Fatih Kürsüsünde) Arap harfleriyle son baskısı 1924'te yapılmış.

Ömer Rıza Doğrul'un yayına hazırladığı, yeni harflerle ilk baskının ise 1944'te yapıldığı anlaşıyor. Elimizdeki 21. baskıda, hem birinci hem de ikinci baskı için Ömer Rıza Doğrul'un kaleme aldığı önsözler var. Birinci baskı için yazılan önsözde herhangi bir tarih yok. Fakat ikinci baskı için yazılan önsözün altında, "İstanbul, 29 Ağustos 1944" ibaresi var. Ve bu önsöz Ömer Rıza Doğrul, "Merhum Ustad Mehmed Âkif Ersoy'un, bu yıl başında yeni harflerle neşrine muvaffak olduğumuz "SAFAHAT", beş altı aylık bir müddet içinde tükenmeğe yüz tutmuş olduğu için, eserin ikinci defa basılmasına ihtiyaç hiss olunmuştur." cümlesiyle başlamış.

Elimizdeki baskıda, kitabın sonuna konmuş, biri onuncu, diğeri on dördüncü baskı için, M. Ertuğrul Düzdağ tarafından yazılan iki önsöz daha var. Öyle anlaşıyor ki, onuncu baskıdan itibaren Safahat, M. Ertuğrul Düzdağ'ın düzenlemesiyle çıkmış. Ve on dördüncü baskı için yazılan önsözün altındaki, "Yeşilköy, 1982" ibaresinden de bu baskının o yıl yapıldığı ortaya çıkıyor.

Bildiğimiz kadarıyla M. Ertuğrul Düzdağ, "Âkif" üzerinde çalışan önemli bir araştırmacı. Ve yine bildiğimiz kadarıyla, 1986 yılından beri, (Âkif'in vefatının üzerinden elli yıl geçtiği ve dolayısıyla artık telif ücreti ödenmesi gerekmediği için) isteyen her yayınevi Safahat'i basabiliyor.

Safahat'ın elimizdeki baskısının baş tarafında, Ömer Rıza Doğrul'un birinci ve ikinci baskılara yazdığı önsözlerden başka sırasıyla, yine Ömer Rıza Doğrul'un kaleminden; "Mehmed Âkif'in Hayatı" bölümünde; Âkif'in annesi, babası, doğumu, tahsili, memuriyeti, evlenmesi, çalışmaları, seyahatleri, müteke ve millî mücadele yıllarındaki çabaları, Mısır'daki yılları hakkında epeyce geniş bilgi verilmiş.

"Mehmed Âkif'in Eserleri" başlıklı ikinci bölümde, Âkif'in yedi şiir kitabıyla ilgili çok kısa bilgiler var. "Âkif'in Edebî Şahsiyeti" başlıklı üçüncü bölümde Ömer Rıza Doğrul sözü Âkif'in çağdaşları ve yakın dostları olan Cenap Şehabeddin, Mithat Cemal, Nevzad, Ferid, Ali Ekrem, Süleyman Nazif gibi ediplere bırakıyor.

"Âkif'in Seciyesi ve Hususiyetleri" başlıklı dördüncü bölümde, Âkif'in şahsiyeti ve ahlâkının yüksekliği hakkında bilgi veriyor Ömer Rıza Doğrul.

"Mütefekkir Âkif" başlıklı beşinci bölümde, Safahat'teki yedi şiir kitabı hakkında epeyce geniş bilgi veriyor Ömer Rıza Doğrul. "İslâm Mütefekkiri Âkif" başlıklı altıncı bölümde de, Âkif'in "tefekkür" cephesi üzerinde duruyor. "Âkif'in Sanatkâr Tarafı Hakkında Bazı Notlar" başlıklı bölümde ise, Mithat Cemal Kuntay'ın, (ki kendisi Âkif'in yakın arkadaşlarından) Âkif'in edebî şahsiyetine dair birtakım değerlendirmeleri yer alıyor. Bu bölümün sonunda ise; Âkif'in Millî Mücadele yıllarında Ankara'da ikâmet ettiği Taceddin Dergâhı'nın, şairin doğumunun yüzüncü, vefatının otuz yedinci yılı münasebetiyle, 29 Aralık 1973'te sade bir törenle "Mehmet Âkif Müzesi" olarak açıldığını belirten bir not ve bu açılışa, yine şairin yakın dostlarından olan Mahir İz Bey'in yaptığı konuşmanın metni bulunuyor. Bu konuşma metninden sonra, Safahat (birinci kitap) başlıyor.

Safahat'ın dili, bugünden bakıldığında ne çok sade, ne çok ağır. Bir edebiyat öğretmeni olarak bizim de anlayamadığımız, sözlüğe veya dip notlara müracaat ettiğimiz pek çok şiir, pek çok mısra var. Küfe, Seyfi Baba, Hasta, Kocakarı ile Ömer gibi manzum hikâyelerin dili gayet sade. Diğer şiirlerinin de birçoğunun dili sade. Ama dediğimiz gibi, anlamını bilmediğimiz epeyce kelime de var Safahat'te. Fakat Safahat'ın dilinin, bugünkü ölçülerimizle sade olmaması, onun mutlaka okunması gereken çok kıymetli bir eser olduğu gerçeğini gölgelemiyor. Biz "seçmeler" bölümündeki alıntılar büyük ölçüde, kolay anlaşılacak yerlerden yaptık.

Şurası da var ki, "Âkif'in Safahat'ının hemen her yerine sinmiş olan; miskinliğe, tembelliğe, uyuşukluğa savaş açan, insanımızı yarınlara ümit dolu gözlerle bakarak çalışmaya, üretmeye teşvik eden yüreklendirmelerine bugün de ihtiyacımız var, muhtemelen yarınlarda da ihtiyacımız olacak. O bakımdan Safahat, öncelikle Türkçe / Edebiyat öğretmenleri, sonra da ülkemizin ve milletimizin geleceği hususlarında sancı çeken herkes tarafından defalarca okunması ve hazmedilmesi gereken bir kitap.

OKUMAYI SEVDİRME YOLLARI (PROJESİ) (Ahmet MARAŞLI)

Ahmet Maraşlı'nın, "Okumayı Sevdirmeye Yolları" adlı iki yüz otuz sayfalık kitabı, okumayı sevdirmeye konusunda çok değişik öneri ve tecrübeleri içeriyor ve çok da rahat okunuyor.

Yazar, okumayı sevdirmeye konusunda yapılabilecekleri dört bölümde toplamış. Birinci bölüm "Yetişkinler Okuma Alışkanlığını Nasıl Kazanabilir?", ikinci bölüm "Çocuğa Okumayı Sevdirmek İçin Ailenin Yapabilecekleri", üçüncü bölüm "Okulda Yapılabilecekler" ve dördüncü bölüm de "Resmî ve Sivil İnisiyatifin Yapabilecekleri" başlığını taşıyor.

İkinci bölümde "aile"nin, üçüncü bölümde "okul"un ve elbette "öğretmen"in okumayı sevdirmeye konusunda yapabilecekleri, ayrıntılı bir şekilde anlatılmış. Doğrusu bir eğitimci olduğumuz halde bu kitap bize de çok şey kattı. Ahmet Maraşlı, kitabını yazarken, gazetelerde bu konuyla ilgili olarak çıkan yazı ve mülâkatlardan, çeşitli dergilerdeki yazılara ve bu konuda yazılmış başka kitaplara kadar geniş bir alan taraması yapmış.

Kitapta anlatılan anekdotların hangi kaynaktan alındığının dip notları kitabın sonunda topluca verilmiş. Yazar, yararlandığı bu kaynakları, altı buçuk sayfalık bir liste halinde ayrıca vermiş. Yani Maraşlı'nın kitabı, bu alanda daha geniş araştırma yapmak veya başka eserler de okumak isteyen okuyucular için ayrıca bir rehber özelliği taşıyor.

Kitaptan alacağımız birkaç anekdotla bu tanıtım yazısını sürdürelim. Şu örnek, kitabın 45 ve 46. sayfalarında yer alıyor. Anlatan, mesleği öğretmenlik olan bir anne: "Oğlum birinci sınıftan ikinci sınıfa geçmişti. İkinci sınıfta öğretmen değişti. Okulların açılmasından on beş gün sonra durumunu sormak için okula gidip öğretmenle görüştüm. Öğretmen, okumasının geri olduğunu söyledi. Ben de bir öğretmen olarak buna çok üzülüm. Oğluma, öğretmenin ondan çok memnun olduğunu söyleyerek, okumasını nasıl ilerletebileceğimi düşünmeye başladım.

Bilirsiniz, çocuklara 'kitap oku' dediğiniz zaman okumazlar. Benim oğlum da, 'kitap oku' desem okumayacaktı. Onu okumaya heveslendirmem gerekiyordu. Sonuçta şöyle bir yöntem buldum: Ütü yapacağım zaman yakınmaya başlıyordum. 'Ne kadar çok ütülenecek çamaşır var. Ben bunları nasıl ütüleyeceğim? Kim bilir ne çok yorulacağım. Keşke biri bana yardım etse.' diyordum. Sonra oğluma dönüp: 'Sen bana yardım eder misin?' diye soruyordum. O da yardım edeceğini söyleyip nasıl yardım edeceğini sorduğunda: 'Bana kitap oku, ben de kolayca ütümü tamamlayayım.' diyordum.

Oğlum, anneme yardım edeceğim diye sevinliyordu. Sonra birlikte, okuyacağı kitabı seçiyorduk. O okuyor, ben de ütü yapıyordum. Arada bir de, okuduğu hikâyeye göre, 'Vay yaramaz kedi!', 'Aaa! Bu köpek çok akıllı!' diye ona eşlik ediyordum. Böyle yaptıkça daha heveslenip istekle okumaya devam ediyordu. Ütü işim bitince de ona, bana kitap okumasaydı, bu kadar ütü yapamayacağımı, hiç yorgunluk hissetmediğimi, çok iyi bir yardımcı olduğunu söyleyip öpüyordum.

Aynı taktiği bulaşık yıkarken de uyguluyordum. Mutfağa bir sandalye koyup onu oturtuyordum. 'Haydi bakalım bana yardım et.' diyordum. 'İşlerimi yaparken sen kitap okursan, ben her işimi kolay yapıyorum.' dediğimde yüzündeki mutluluğu unutamiyorum. Böylece bir hafta aynı yöntemi çeşitli şekillendirmelerle (kitapçıdan birlikte kitap seçmek, cümle ve davranışlardaki ufak tefek değişiklikler) uygulayıp, kitap okuma sevgi ve alışkanlığını verdim. Sonuçta, amacıma ulaşmıştım. Öğretmeni çok sevinmişti. Ben de çok mutlu olmuştum."

Bir diğer örnek, kitabın 168. sayfasından. Güngören Şehitler İlköğretim Okulu sınıf öğretmeni Mahmut Celep'in anlattıkları: "Okutacağım kitapları okul açılmadan belirliyorum. Kitaplardan bazı bölümleri derste okuyorum. Okuduğum yerler öğrencilerimin ilgisini çekerse, hemen o kitabı ilk isteyen öğrenciye veriyorum. Daha sonra aynı kitabı diğer öğrenciler okuyorlar. Kitapları kendim temin ediyorum. Sene sonunda yaklaşık yetmiş kitap okumuş oluyor öğrencilerim. Öğrencilerimin kitabı okuyup okumadıklarını anlamak için kitap raporu hazırlıyorum. Bu raporda öğrenciler, okudukları kitabın kimliğini, kahramanlarını, içeriğini yazıyorlar. Bazen birlerinden kopya çektiklerini tespit ediyorum. Onları uyarmakla yetiniyorum. En çok kitap okuyana kitap hediye ediyorum. Bilgisayarda hazırladığım takdir belgesine, çok okuyanların ismini yazıp 'takdir panosu'na asıyorum. Bu uygulamanın, öğrencileri okumak için ateşlediğini çok kez gördüm."

Bu örnek de kitabın 172. sayfasından. "İlkokul öğretmenimiz, her günün sonunda on beş dakikayı kitap okuma etkinliği için ayırmıştı. Dersi tamamlar, çantalarımızı toplar, arkamıza yaslanarak ellerimizi kavuştururduk. Dinlemeye hazırıydık. Öğretmen, dolabından çıkardığı kalın çocuk romanından okumaya başlar, her gün kaldığı yerden devam ederek okumayı sürdürürdü. Sessizlik içinde, ilgi ile onu dinler, devamını öğrenmek için sabırsızlanırdık. Bazen zil çaldıktan sonra da birkaç sayfa daha okuması için yalvarırdık. Okuduğu kitap, Çitlembik isimli bir keçinin dağda bayırda yaşadığı serüvenleri anlatıyordu. Kitapta resim yoktu; ama Çitlembik'in hayali bende o günkü canlılığını koruyor. Onun karşılaştığı güçlüklerden yılmaması, güçlüklerle karşıya yaşamı coşkuyla keşfetmesi bana gizliden gizliye hep umut aşılamıştır. Bugün bile! Ve inanıyorum, okuma sevgisi ve okuma alışkanlığı kazanmamda ilkökul öğretmenimin önemli bir yeri olmuştur."

Kitabın 184. sayfasında ise, Kırşehir Ulupınar kasabası Yunus Emre İlköğretim Okulu Sosyal Bilgiler öğretmeni Necati Bozkurt'un çabalarından söz edilmiş. Bu idealist öğretmenimiz de kitapçıdan, öğrencilerin seviyelerine uygun yüz elli kadar hikâye kitabı alıp bunları tanıdığı kişilere imzalatmış, her kitabın parasını da o kitabı imzalayandan almış. Sonra da kitapları okul kütüphanesine kaydetmiş. Yani kitaplar, imzalayan kişilerin başışı olarak kütüphaneye kazandırılmış. Ve bu çaba karşılıksız kalmamış. Öğrenciler kütüphaneyi sık sık ziyaret etmeye başlamış. Kim bilir, bu küçük ilimizin son yıllarda ÖSS başarı sıralamasında hep yukarılarda olmasında "okuma"ya gönül vermiş böylesi fedakâr ve idealist meslektaşlarımızın da herhalde önemli bir payı vardır.

Kitabın 222 ve 223. sayfalarında ise tam bir kitap sevdalısından bahsedilmiş. Adının Şevket olduğunu öğrendiğimiz bu kişinin, Alibeyköy-Küçükköy arasında bir dökümhanesi varmış. Şevket Bey, dökümhanenin üst katını muazzam bir kütüphane ve yemek salonu olarak düzenlemiş. Bu dökümhane, hemen her düşünceden ve meslekten insanın uğrak yeri olmuş. Şevket Bey'in arabasının bagajı, içi genellikle kitap dolu olurmuş. Bu kitapları, tanıştığı, karşılaştığı insanlara birer ikişer verirmiş. Şevket Bey, evinde ve özellikle Kastamonu'da bir tatil köyünde çok geniş bir alan üzerine yaptırdığı, içinde zengin kütüphaneli salonları bulunan üç katlı köşkünün de dostlarına, arkadaşlarına ev sahipliği yapmaktan büyük zevk alıyormuş.

Ahmet Maraşlı'nın kitabında bunlar gibi onlarca (belki daha da fazla) örnek anlatılmış. Tabii yazar, sadece bu örnekleri aktarmakla yetinmemiş, pek çok yol, yöntem ve öneri de sunmuş okuyucuya. Dedik ya, bir öğretmen, hem de bir edebiyat öğretmeni olarak biz çok yararlandık bu kitaptan. Buna dayanarak, kapsamlı bir çalışmanın ürünü olduğu hemen anlaşılan bu kitabı başta sınıf, Türkçe ve edebiyat öğretmeni meslektaşlarımız olmak üzere bütün öğretmen ve okul yöneticilerine, bütün bilinçli anne babalara, bütün bilinçli anne baba adaylarına, bütün kurum yöneticilerine, kısaca "okuma"nın "temel bir ihtiyaç" olduğunu düşünen herkese gönül rahatlığıyla öneriyoruz.

NOT: Sayın Maraşlı'nın, kitabının sonunda verdiği hayli uzun "Kaynaklar" listesinden seçtiğimiz birkaçını faydalı olur düşüncesiyle buraya alıyoruz.

1-"99 Soruda Çocuk Edebiyatı" Mustafa Ruhi Şirin 2- "Aileler ve Eğitimciler Çocuk Kitapları Rehberi" 3- "Mutlu Çocuk Yetiştirmenin Temelleri" 4- "Örnekleriyle Çocuk Edebiyatımız" Enver Naci Gökşen 5- Sayın Maraşlı'nın kitabı, yeni düzenlemesi ve gözden geçirilmiş son hâliyle şimdi de "Okumayı Sevdirmeye Projesi" adıyla Mihrabat Yayınlarından çıkmış.

ETKİLİ ÖĞRETMENLİK EĞİTİMİ (E. Ö. E.) (Dr. Thomas GORDON)

Kitabın Perde Arkası – Düşünce ve İnsanlar

Herhâlde yaşamıma giren genç insanlar ve özel çocuklar olmasaydı öğretmenlik konusunda bir kitap yazmayı düşünmezdim. Bu çocukları aileleri "düzeltmem" için bana getirmişlerdi. Daha önceleri edindiğim danışmanlık becerilerim, bu çocukların çoğu tarafından kabul edilmeme yaradı. **Onlarla ilişkilerim; güven, açık ve dürüst iletişim, sıcaklık ve karşılıklı sevgi içinde oldu.**

Onları olduğu kadar beni de zenginleştiren bu ilişkilerimizden, ana babaların, çocukları ve gençleri istemeyerek de olsa acımasızca nasıl incittiklerini, özsaygılarına ne denli zarar verdiklerini, özgüvenlerini nasıl alıp götürdüklerini, yaratıcılıklarını nasıl bastırdıklarını, sevgi duygularını ne şekilde kaybettiklerini (E.N. "kaybettiklerini" yerine "yok ettiklerini" demek daha doğru görünüyordu) öğrendim. (Belki de yeniden öğrendim.) Bu gençleri saatler boyu dinlerken, yetişkinlerin, yaşamlarında en az incitmek istedikleri kişilerin üzerinde ne kadar kötü etkiler bıraktıklarını da anlamaya başladım. Bu etkileri; onlarla konuşmak, her günkü çatışmalarını çözümlemek, onları disipline almak, değerlerini güç ve otorite kullanarak onlara zorla kabul ettirmek yoluyla yapıyorlardı.

Ana babaların niyetleri aslında iyiydi ve çoğunun, psikologların genelde "patolojik" ya da "hasta" diye etiketledikleri türden olmadıklarını sezdim. En basit şekliyle çok bilgisizdiler. Eğitimsiz demek istemiyorum. Çünkü babaların çoğu başarılı avukat, doktor, mühendis, politikacı ve iş adamlarıydı. Annelerin çoğu da yüksek eğitim almış iş kadınlarıydı ama eğitimleri onlara etkili insan ilişkileri, kişiler arası dürüst iletişim, yapıcı çatışma çözümleri becerileri konularındaki en temel bilgileri bile verememişti.

Onlara bu beceriler öğretilir miydi? Ben öğretilebileceğini düşündüm. Bunu gerçekleştirebilecek bir eğitim programı planlamaya başladım. Şimdi "Etkili Ana-Baba Eğitimi" (E.A.E.) olarak adlandırılan bu programla yüzbinlerce ana babaya eğitim veriliyor. 1970 yılında bu kurs için ders kitabı yayımlandı ve dört yıl içinde yarım milyondan fazla satıldı. Açıkça gördüm ki, ana babaların çocuklarını yetiştirirken yardıma gereksinimleri vardır. Ana babaların bir bölümü bu eğitimi alarak bu şansı yakalamıştır.

Bazı ana babalar "E.A.E."yi tamamlayıp çocuklarıyla ilişkilerindeki gelişmeyi gördükten sonra; çocuklarının okullarının yönetimlerini, öğretmenlere ("çocuklarının öteki ana babalarına") bu eğitimi verdirmeleri için etkilemek istediler. Onlara teşekkür ediyorum. Çünkü ilgileri ve cesaretleri bazı okulları etkiledi, onların, öğretmenlerine "Etkili Öğretmenlik Eğitimi" (E.Ö.E.) vermelerini sağladı. Böylece öğretmen-öğrenci ilişkisi üzerinde yoğunlaşan E.Ö.E. doğmuş oldu. Bu kitap, "Etkili Öğretmenlik Eğitimi" kurslarında öğretmekte olduğumuz beceri ve ilkeleri içermektedir.

Dr. Thomas Gordon

NOT: Bizim okuduğumuz "Etkili Öğretmenlik Eğitimi" kitabı, YA-PA Yayınlarından 1993 yılında çıkan birinci baskıdan. Kitap, Kasım 2008'de Profil Kitap Yayınlarından çıkmaya başlamış. Bu yayınevi, kitabın kapağına, "Genişletilmiş ve Güncelleştirilmiş Son Hâliyle" ibaresini de eklemiştir. Biz, bu kitaptan da getirttik. Evet bu kitap, sayfa sayısı bakımından diğerinden hayli hacimli. Yalnız, "İçindekiler" kısmını incelediğimizde, diğer kitabın sonundaki, "Özel Bölüm" başlığı altındaki, "EVDEKİ ÖĞRENME SORUNLARI İLE NASIL BAŞEDİLİR? Veli-Öğretmen-Öğrenci İlişkisi" bölümünün, bu yayınevinin baskısında yer almadığını gördük. Bu bölümü, diğer bölümlere mi "yedirdiler" yoksa o bölümü, yazarın "Etkili Anne-Baba Eğitimi" (E.A.E.) kitabına mı dahil ettiler bilmiyoruz.

Etkili Öğretmenlik Eğitimi (E.Ö.E.), Dr. Thomas Gordon'un, öğretmenler ve anne babalar için çok güzel ve o ölçüde de yararlı bir çalışması. Doğrusu, "Savaşçı" (D. Cüceloğlu), "Çocuk Eğitimi El Kitabı" (H. Yavuzer), "Çocuk Ruh Sağlığı" (A. Yörükoğlu), "Öğretmenim Lütfen Bu Kitabı Okur musun" (H. Yılmaz), "Geçerle Başbaşa" (A. F. Başgil), "Kutadgu Bilig" (Y. H. Hacıp) ve "Beyaz Zambaklar Ülkesinde" (G. Petrov), "Öğretmenim Mori ile Salı Buluşmaları" (M. Albom), "Korkusuz Yaşam" (R. Britten) gibi kitapları okuduktan sonra, öğretmenlikte otuzuncu yılımızda bile olsa bu kitabı da okuma fırsatı bulduğumuz için çok memnun ve mutluyuz.

Kitap; I. Öğretmen-Öğrenci İlişkisi: Eksik Halka II. Öğretmen-Öğrenci İlişkisi İçin Etkin Bir Model III. Öğretmenler Öğrencilerinin Sorunları Olduğunda Ne Yapabilir? IV. Etkin Dinlemenin Yararları V. Öğrenciler Sorun Yaratınca Öğretmenler Ne Yapabilir? VI. Sorunları Önlemek İçin Sınıf Ortamı Nasıl Değiştirilir? VII. Sınıfta Tartışma VIII. Çatışmaların Çözümünde Kaybeden Yok Yöntemi IX. Kaybeden Yok Yöntemine İşlerlik Kazandırmak: Yöntem III'ün Okullarda Diğer Kullanımları X. Okulda Değerlerin Çarpışması XI. Daha İyi Bir Öğretim İçin Okulu İyileştirmek başlıklı on bir bölüm ile "Evdeki Öğrenme Sorunlarıyla Nasıl Başedilir?: Veli-Öğretmen-Öğrenci İlişkisi başlıklı bir de "Özel Bölüm"den oluşuyor.

Thomas Gordon, "Acıları, beni ana baba ve öğretmenlerin daha etkili olabilmeleri için yeni yollar aramaya iten gençlere..." demiş kitabının başında. Yani bir bakıma, acılarına bire bir şahitlik ettiği gençlere adanmış kitabını.

Aslında bu kitap, yazarın öncelikle anne babalara, çocuklarının eğitimi konusunda yardımcı olabilmek amacıyla başlattığı ve "Etkili Ana-Baba Eğitimi" (E.A.E.) başlığı altında yürüttüğü bir dizi eğitim çalışmasının (seminerler, kurslar, konferanslar vs.) bir bakıma "yan ürünü" olarak doğmuş. Bunu da yazar, kitabına "önsöz" niyetine yazdığı, "Kitabın Perde Arkası-Düşünceler ve İnsanlar" başlıklı yazısında ifade etmiş. Bu arada yazarın, doktora eğitimini tamamlamış uzman bir "klinik psikolog" olduğunu belirtelim.

Meslektaşlarımızın, gerek "sınıf yönetimi", "sınıf"ta karşılaşılan sıkıntı, sorun ve çatışmalarla ilgili olarak, gerekse "bire-bir sorun çözme" hususlarında bu kitaptan bir hayli yararlanacaklarına; sınıf ve okul ortamında yaşadıkları zorlukları bilhassa "Çatışmaların Çözümünde Kaybeden Yok Yöntemi"ni (Yöntem III) hayata geçirerek büyük ölçüde aşacaklarına inanıyoruz. Biz sözü daha fazla uzatmadan kitabı, başta okul müdürleri olmak üzere bütün meslektaşlarımıza önerdiğimiz belirtiyor ve yazarın "önsöz" yerine kaleme aldığı yazıyı da buraya alarak bu kitapla ilgili tanıtımımızı tamamlıyoruz.

ONLAR BENİM KAHRAMANIM (Prof. Dr. Doğan CÜCELOĞLU)

"Onlar Benim Kahramanım", Doğan Cüceloğlu'nun son kitaplarından biri. Yazar bu kitabında "iki insan"dan söz ediyor bize. O iki insanı, daha doğrusu o "iki kahramanı" tanıtıyor.

Kitabın yazılış macerası da şöyle geliyor: Doğan Cüceloğlu, yakını olan bir ergen kız için, önceden tanıştığı, uzmanlık alanı çocukluk ve ergenlik psikolojisi olan psikiyatri profesörü Yankı Yazgan'dan randevu alıyor ve randevu zamanında, yakını olan ergen kızla birlikte Yankı Yazgan'ın muayenehanesine gidiyor. Yankı Yazgan ile bir süre sohbet ediyor. Bu arada etrafına bakınırken "Kör Uçuş" adlı bir kitap görüyor. Yankı Yazgan, kitabın yazarıyla ilgili olarak Doğan Cüceloğlu'nun merakını gidermek için, "Babam" diyor ve Doğan Cüceloğlu'na kitaptan bir adet hediye ediyor. Kitap 2002'de bin adet basılmış.

Cüceloğlu eve gittiğinde kitabı önce eşi okumaya başlıyor. Okurken de sık sık, kitaptan bir şeyleri eşiyle paylaşmak istiyor. Fakat Cüceloğlu eşinin, okuduklarını kendisiyle paylaşmasından yana değil. Çünkü eşi bitirir bitirmez kitabı kendisi okumak niyetinde ve kitabın etkisinin kaybolmasını istemiyor. Sonunda gidip aynı kitaptan kendisine bir tane alıyor. Şu satırlar, Cüceloğlu'nun kaleme aldığı "Onlar Benim Kahramanım" adlı kitabın on birinci sayfasından:

"Kitabı okumaya başladım; okudukça kör yazar benim gözümde devleşti. Türkiye'nin gizli kahramanlarından birini keşfetmişim. Gültekin Yazgan bir Cumhuriyet aydını, olgun bir insan ve gerçek bir 'savaşçı'ydı.

Kitabı tanıtan bir yazı yazdım ve kendi sitemde (www.dogancuceloglu.net) yayımladım. Bu ülkede milyonlarca özürlü var (sahiden o kadar var mı hocam); insan olarak her birinin, aynen diğerleri gibi, saygı duyulacak kişiler olduklarına inanıyorum. Bir insanın kör olması, benim gözümde onu özel kılmaz. Gültekin Bey'i özel kılan olaylara yaklaşımı, düşüncüsü, kişiliği, değerleri, inançları; yani var oluşu.

Kitabı okumayı bitirince her ikisini de, özellikle Tülay Yazgan'ı tanımak istedim. Çünkü onun varlığını kitabın her yerinde hissedebiliyordum. 'Gültekin Bey'in yolculuğunun derinliğinde ve coşkusunda o var.' diye düşündüm. Tanışınca yanılmadığımı anladım. O da özel bir insandı ve onsuz Gültekin Yazgan'ın yaşamı, şimdiki derinliğini ve kapsamını bulamazdı. O da benim gizli kahramanlarımdan biri oldu.

Kendime dert edindim; onları tanımak ve tanıtmak istiyordum. Onların yaşamını bilmek Türkiye'yi zenginleştirecekti; buna inanıyordum. Onların yaşamını anlatan bir kitap yazmak istedim. İzin verdiler, Kör Uçuş'tan da istediğim kadar alıntı yapabilecektim.

Umarım onlar, kitabı okuduktan sonra sizin de kahramanınız olur."

Gültekin Yazgan, 1927 yılında Aydın'da, o zaman henüz on bin nüfuslu olan bu şehirde, hekim bir babanın ve ev hanımı bir annenin beşinci çocukları olarak dünyaya geliyor. 1937 yılının başından itibaren gözleri bozulmaya başlıyor. 1939 yılının ilk aylarında İstanbul Cerrahpaşa Hastanesinde iki buçuk ay kadar yatıyor. Burada birkaç ameliyat geçiriyor. Ancak o, bu sürenin sonunda hastaneden annesinin kolunda çıkarken artık gözleri görmeyen bir çocuktur. Kendi deyimiyle "Kör Uçuş" başlamıştır.

Gültekin Yazgan körlüğe nasıl uyum sağlıyor, beşinci sınıftayken ayrıldığı okul hayatından sonra

ilkokulu, ortaokulu, liseyi ve Ankara Hukuk Fakültesini nasıl bitirip avukat oluyor? Nasıl ve neden İngilizce öğreniyor? İngilizceden Türkçeye hangi kitapları çeviriyor? Körlere özgü alfabeyi, daktilo kullanmayı nasıl öğreniyor? Mitat Enç (Kim olduğuyla ilgili özet bilgi kitabın 96. sayfasında var. Daha fazla bilgi için ise, Gültekin Yazgan'ın kendi kitabı olan "Kör Uçuş"un okunması gerekiyor.) ile nasıl tanışıyor? Eşiyle nasıl tanışıyor? Nasıl evleniyorlar? Eşi gören biri mi? Ankara Hukuk Fakültesinde hangi yabancı profesörle ve hangi Türk akademisyenlerle Gültekin Yazgan arasında gerçek bir "hoca-talebe" ilişkisi kuruluyor? "Altı Nokta Körleri Eğitim ve Kalkındırma Derneği"nin kuruluşunda nasıl rol oynuyor? O yıllarda kurulan Ankara Körlük Okulunda nasıl Tarih ve İngilizce öğretmenini oluyor? Burada kaç yıl çalışıyor? İzmir Akşam Ticaret Lisesine nasıl atanıyor? Bu okulda kaç yıl öğretmenlik yapıyor? Ticaret Liselerinde okutulmak üzere Bakanlık tarafından açılan "hukuk" kitabı yazma yarışmasına nasıl katılıyor ve yazdığı kitap nasıl kabul ediliyor? Öğretmenlikten ne zaman emekli oluyor? Avukatlığı ne zaman bırakıyor? Bilgisayar kullanmayı kaç yaşında öğreniyor? TÜRGÖK (Türkiye Görme Özürlüler Kitaplığı) nedir ve nasıl kuruluyor? Gültekin Yazgan, avukatlık bürosunda yanında çalışacak sekreterleri nasıl seçiyor? Gültekin Yazgan şimdi ne yapıyor? Bütün bu soruların cevaplarını merak ediyorsanız ve gerçek bir, daha doğrusu iki, kahramanla tanışmak istiyorsanız bu kitabı okumalısınız.

Teşekkürler Doğan Hocam, yüreğinize sağlık. Bu iki insanı bizlere tanıttığınız için binlerce teşekkür.

Bu arada, Doğan Cüceloğlu kitabının birçok yerinde çeşitli vesilelerle, daha doğrusu Gültekin Yazgan'ın yaşantılarından hareketle, Aydınlıları övüyor. Bunu da Aydınlılar için bir bilgi notu olarak belirtelim.

Editörün Notu: Biz bu kitabı çok kısa bir sürede zevkle okuduk. Tabii peşinden Kör Uçuş'u da. Bu arada, Sayın Cüceloğlu, "Kör Uçuş" kitabını tanıttığı ve bizim de dergimizin sayfalarına aldığımız tanıtım yazısında, Gültekin-Tülay YAZGAN çiftini kamuoyunun yakından tanımasını istediği için yazdığını söylediği kitabın adını "Onlar Benim Kahramanlarım" şeklinde zikrediyor. Fakat bizim okuduğumuz yedinci baskıda kitabın adı "Onlar Benim Kahramanım" şeklinde. Yani yayınevinin böyle bir değişiklik yaptığı anlaşılıyor. Biz, "Onlar Benim Kahramanlarım" şeklinin daha doğru olduğunu düşünüyoruz. Ve bir bilgi notu: Doğan Cüceloğlu, "Onlar Benim Kahramanım" adlı kitabının gelirinin yarısını TÜRGÖK'e bağışlamış. Hayır, Doğan Hoca elbette bunu kendisi söylemiyor. Biz bu bilgiyi, "Kör Uçuş"un Doğan Kitap'tan çıkan yeni baskısını okurken edindik ve duyurmanın faydalı olacağını düşündük. Bu arada, "Doğan Kitap"ın, "Hoca" ile bir ilgisi olduğunu sanmıyoruz. Zira, bildiği gibi Sayın Cüceloğlu'nun kendi kitapları başka bir yayınevi tarafından basılmış.

Yeniden "KÖR UÇUŞ: Gültekin Yazgan Kitabı" (Gültekin YAZGAN) "Hayatta Kalmak" ve "İnsan Gibi Yaşamak"

Yalnız biyolojik süreçler yönünden karşılaştırırsanız, insanlar arasında pek fark göremezsiniz.

Ama insanın aklını, gönlünü ve manevî yaşamını da hesaba katarsanız, insanın, biyolojik süreçlerin ötesinde bir varlık olduğu açık seçik görülür. İnsanın aklını, gönlünü ve manevî yaşamını hesaba katınca, sadece "hayatta kalmak için yaşamak" ile "insan gibi yaşamak" çok farklı.

Hayatını anlamlı kılmak isteyen insan, insan gibi yaşamak ister. İnsan gibi yaşamak, insan gibi yaşamayı istemekle başlar. Böyle bir kişi seçimlerini bilinçli yapar. Seçimlerini bilinçli yapan insan, "neyi, nerede, ne zaman, niçin, nasıl seçtiğinin" hesabını, kendi bilincinde, kendine verir.

Kendine hesap veren kişi bir şahsiyet olmuştur.

Gültekin Yazgan Türkiye'nin önemli bir şahsiyetidir.

Nüfusumuzun yüzde sekizi engelli. Onlar yokmuş gibi bir yaşam içindeyiz. Ama onlar var. Anlayan için onlar bize verilmiş birer hediye.

Gültekin Yazgan, on bir yaşında görme yetisini kaybetti. On bir yaşından itibaren öyle bir yaşam yolu tutturdu ki, çocukluğuyla, gençliğiyle, yetişkinliğiyle, meslek yaşamı ve aile hayatıyla, "neyi, nerede, ne zaman, niçin, nasıl seçtiğinin" hesabını veren bir şahsiyet örneği oldu.

Görme engelli Gültekin Yazgan, insanlığımızı keşfetmemizde, içimizdeki gücü tanımamızda bize yardımcı olacak bir kaynak, bir hediye, bir gelişim kaynağı.

Bir şahsiyet olmak için, insanı insan yapan değerleri keşfetmemiz gerekir. İnsanı insan yapan değerler, kişinin kendini aşmasını sağlayan inancın, geniş görüşlülüğün ve gücün kaynağıdır.

Gültekin Yazgan ve Tülay Yazgan benim kahramanlarım. "Onlar Benim Kahramanlarım" kitabımda onların öyküsünü anlattım. "Türkiye'nin bu müstesna insanları tanınması Türkiye'yi zenginleştirecektir." inancıyla hareket ettim. Halen aynı inançtayım.

Gültekin Yazgan'ın kendi kaleminden yaşam öyküsünü anlatan "Kör Uçuş" adlı kitabını daha önce bu sitede tanıtmıştım. (<http://www.dogancuceloglu.com/önerdiği-kitaplar/> 128 – kor-ucus) Daha sonra bazı okurlarım bana yazmış ve kitabı piyasada bulamadıklarını söylemişlerdi. Yayıncı kitabı yeniden bastırmayı düşünmediği için, bu özel insanların, "gizli kahramanların" tanınması için, "Onlar Benim Kahramanlarım" kitabını yazmaya karar vermiştim. Yedinci baskısını yapan kitap, okurlardan olumlu değerlendirmeler almış ve bu okurlardan bazıları "Kör Uçuş"u da okumak istediklerini söylemişlerdi.

Ve işte şimdi, Gültekin Yazgan'ın kendi kaleminden çıkan bu kitap, Kör Uçuş, gözden geçirilmiş olarak Doğan Kitaplar'dan çıkmış durumda. Kitabın yeniden basılmasında emeği geçen Prof. Dr. Yankı Yazgan'a teşekkür ediyorum. Babasının kitabının bu yeni baskısının arka kapağında Yankı Yazgan şöyle diyor:

"Kör Uçuş'un yazarı Gültekin Yazgan'ın oğluyum. Bu kitap sayesinde, babamın körlüğünün ve hayatın cilvelerinin ortaya çıkardığı, 'engelleri aşmış insan' olmanın ötesindeki iki önemli özelliğini fark ettim: Merak ve tutku.

Aklının almadığı hiçbir şeyi reddetmeyen, aksine, ne olduğunu anlamak ve öğrenmek için peşine düşen bir merak. Bu merakı ateşleyip yaşatan, başladığı işi bitirmeye, sonuna kadar gitmeye olanak sağlayan tutkulu bağlılık.

Kör Uçuş'u okuyanların da kendilerindeki merak ve tutkuyu bulmak için güçlü bir istek duyacaklarını düşünüyorum."

Kör Uçuş'u okurken neler hissettiğimi kendi kitabımda şöyle anlattım:

Kitabı okumaya başladım; okudukça kör yazar benim gözümde devleşti. Türkiye'nin gizli kahramanlarından birini keşfetmişim. Gültekin Yazgan bir Cumhuriyet aydını, olgun bir insan ve gerçek bir savaşçıydı.

Bir insanın kör olması benim gözümde onu özel kılmaz. Gültekin Yazgan'ı özel kılan; olaylara yaklaşımı, düşüncüsü, kişiliği, değerleri, inançları, yani var oluşu.

Değerli öğretmenler, umarım bu kitabı okur ve öğrencilerinize okutursunuz. Çünkü öğrencileri yaşama hazırlamada çok güçlü bir etkisi olacaktır.

Değerli anne ve babalar; bu kitabı aile meclisinde her gün yarım saat birlikte okuyun ve okuduklarınız üzerinde birlikte tartışın. Göreceksiniz zamanla ailenizde değerler bilinci oluşacak ve yaşamdan şikâyet etme son bulacaktır.

Evlenmeyi düşünen gençler, lütfen bu kitabı evlenmeden önce birlikte okuyun; değerler bilinci üzerine kurulmuş bir yuva oluşturma olanağına kavuşacaksınız, çünkü müthiş bir gönül ve iletişim zenginliği olan bir çiftle tanışacaksınız.

Yeni iş kuran girişimciler veya işe yeni başlayan çalışanlar, bu kitapta meslekte başarılı olmanın temel ilkelerini bulacaksınız.

Evet, bu yazımı da, önceki yazım gibi bitirmek istiyorum:

"Zihninizin ve gönlünüzün zenginleşmesi için bu kitabı okuyun."

Doğan CÜCELOĞLU (04.9.2011)

Editörün Notu: Doğan Cüceloğlu, Gültekin Yazgan'ın kaleme aldığı "Kör Uçuş" adlı kitabı tanıtan iki ayrı yazı kaleme almış ve bu yazıları kendi sitesinde yayımlamış. Tabii farklı zamanlarda. Biz de hocamızın izniyle sitesinden "ikinci" yazıyı sayfalarımıza aldık. Yani bu kitabı Sayın Cüceloğlu'nun kaleminden sizlere tanıtmış olduk.

BİTMEYEN GECE (Doç. Dr. Mitat ENÇ)

Mitat ENÇ adıyla sanıyoruz ilk defa, Doğan CÜCELOĞLU'nun kaleme aldığı "Onlar Benim Kahramanım" adlı eserde karşılaştık. Sonra da Kör Uçuş'ta... Mitat ENÇ, 1909 yılında Gaziantep'te doğuyor. Dedesi, Mehmet Mazlum Efendi, şehrin önde gelen avukatlarından; babası Emin Mazlum ENÇ, tanınmış işadamlarından; annesi Zeliha Hanım ise belediye başkanı Lütfü GÜCEYLİ'nin büyük kızıdır.

Mitat ENÇ, "Antep Savaşı" sebebiyle kesintiye uğrayan ilköğrenimini 1923'te bitiriyor. Ardından ortaöğrenim için yatılı olarak İstanbul Lisesi'ne giriyor. 1929 yılında burayı bitirip İstanbul Darülfünun Hukuk Fakültesine yazılıyor. Ve... Birinci sınıfın sonunda Mayıs ayında gözlerinden (daha doğrusu sol gözünden) rahatsızlanıyor. Bu arada, iki arkadaşıyla birlikte bir otel odasında kalmaktadır.

Onun liseden sonra Hukuk Fakültesine yönelmesinin temelinde muhtemelen dedesine duyduğu hayranlık var. Bu hayranlığı; "Yeni Bir Işık" başlıklı beşinci bölümde, kitabın yetmiş birinci sayfasında şöyle ifade ediyor:

"Dedeme karşı sonsuz bir hayranlığım vardı. İlkokula yeni başladığım sırada bana Sadî'den, Fuzulî'den mısralar ezberleten oydu. Selâmlık depolarını dolduran görkemli Camus ve Mecelle ciltlerinin önüne sağ dizini dikerek oturur, eliyle seyrek sakalı, çiçek bozuğu yüzünü perdeler, uyuklarcasına, elleri dizde saygıyla, dertlerini dökmeye gelenleri dinlerdi. Kalabalık evimizde bilgeliğin, otoritenin simgesi oydu. Çocukluk yıllarında bile kulaklarımız mesleğini yürütüşündeki hikâyelerin yankıları ile doluydu. Gelen ister davacı, ister davalı olsun, ilk önce iki tarafı da önünde karşı karşıya getirip dinler, uzlaştırma yollarını araştırırdı. Mahkemeye başvurmak, en son denenmesi gereken, karışık ve zaman alıcı, iki tarafa da zarar verebilecek bir girişimdi. Geçen bütün yıllar boyunca onun çevresinde kurup süslediğim hayallerimi bir yana bırakıp karanlıkta el yordamıyla bocalamayı kabullenmek kolay değildi."

"Bitmeyen Gece" kitabı yirmi bir bölümden oluşuyor. Yazar, görme yeteneğini kaybedişini anlattığı ilk bölüme "Gün Batarken" adını vermiş. Bu bölümde, gecesinde saatlerce ders çalıştıkları bir sabah okula gitmek için uyandığında başında bir ağrı hissettiğini söylüyor. Sonra da adım adım ilerleyen görme kaybı. Yazar aynı bölümde, gözleriyle ilgili birtakım hatıralarını da aktarıyor. Sağ gözünde, dışa doğru kayma olduğunu, esasen bu gözün görme yetisine pek sahip olmadığını, bunu da büyüklerin, çocukluğunda sol gözü rahatsızlanıp sargıyla kapatıldığı zaman fark ettiklerini belirtiyor. Yine, İstanbul'a gittiği ilk yılın sonunda Etfal hastanesinde yapılan başarılı bir ameliyatla iki gözünün de aynı yöne bakacak duruma getirildiğini; ayrıca lise dönemi boyunca sol gözünden birkaç defa ameliyat olduğunu anlatıyor.

Burada bir parantez açalım. Yazar daha birinci bölümün ilk sayfasında, üç dört yaşlarında, güvercin yavrularını yakalamaktan inerken ikinci kat penceresinden evlerinin selâmlık avlusuna düşüşünü ve bayılığını hatırladığını söylüyor. Bunu okuyunca, "Kör Uçuş" kitabının yazarı Gültekin Yazgan'a da gözlerini kaybetme sürecinde doktorların, bir "çarpma" yaşayıp yaşamadığını sorduklarını, onun da iki ayrı zamanda iki çarpma olayı yaşadığını anlattığını hatırladık. Ve nedense bu iki yazarın durumu bize, "şiddetli çarpma ile görme yetisini kaybetme arasında bir ilinti olabileceğini" düşündürdü.

Mitat ENÇ'in, bir sabah otel odasında önce baş ağrısı, sonra da peşinden gelen sol gözdeki yanma ve sulanmayla başlayan görme yeteneğini kaybetme süreci; İstanbul'da birçok göz doktoru dolaşıldıktan sonra, şansının bir kere de yurt dışında denenmesi için Viyana'da devam eder. Bir akrabası Avusturya'da okumaktadır ve o da Viyana'ya bu akrabasının refakatinde gitmiştir. Ancak orada yapılacak bir dizi ameliyat ve tedavi de Mitat ENÇ'in yeniden görmeye başlamasını sağlayamayacaktır.

Mitat ENÇ, "görememe"sinin kabullenme sürecini ilk bölümlerde uzun uzun anlatıyor. Zira başlangıçta uzun süre, bir mucizeyle bir şekilde yeniden görmeye başlayacağını düşünmektedir. Fakat eninde sonunda bu durumu kabullenmekten başka çaresi olmadığını anlayacaktır.

Mitat ENÇ, Viyana'da bir pansiyonda kalmaktadır ve bu pansiyonu işleten Frau Strauss adlı kadın ona, Avusturya'da kaldığı süre içinde çok yardımcı olacaktır. O, burada kaldığı süre içinde hem gözlerinin yeniden görmeye başlaması için tedavi olacak, birtakım ameliyatlar geçirecek hem de bir yandan eğitim alacaktır. Çünkü "oralarda" engelli insanlar için, onların hayatın normal akışı içinde aktif yer alabilmelerini sağlamak için gönüllü kuruluşlarca ve devletçe yapılan çalışmaları inceleme imkânı bulmuş, ülkesine döndüğünde de kendisi gibi engelli insanlara yardımcı olabilmek amacıyla birtakım eğitimler almasının yararlı olacağını düşünmüştür.

Bu amaçla, bir tesadüf sonucu ve yine Frau Strauss vasıtasıyla tanıştığı, felsefe doktorası yapan görme engelli bir gencin önerisiyle Yüksek Pedagoji Enstitüsüne kaydolur. Burada hem "eğitim" ve "ruhbilim" türü, hem de "gerizekâllık, konuşma özürleri" gibi dersler alır.

Mitat ENÇ'in yolu, bir tesadüf mü yoksa kaderin bir cilvesi mi bilinmez, Avusturya'dan sonra Amerika'ya da uğrar. (Nasıl olduğunu öğrenmek için kitabı okuyacaksınız.) Burada "özel eğitim" konusunda hem yüksek lisans hem doktora eğitimini tamamlar ve sonrasında Türkiye'ye döner. Ve çeşitli bürokratik engel ve kısıtlamalara rağmen "özel eğitim" alanında çok önemli çalışmalar yapar. Altmış yaşından sonra "birtakım şartların zoruyla" akademik kariyerine devam ederek "doçent" olur ve "profesör" olmasına birkaç ay kala yaş haddinden emekliye ayrılır. Bu kitabının düzenlenmesini de, eşikle birlikte emeklilik yıllarını geçirdikleri Yalova'daki evlerinde yaptığı anlaşıyor. Gültekin YAZGAN, "Kör Uçuş" kitabında, kendisinden önce engelliliğin kısıtlayıcılıklarını aşarak çemberi kıran kişinin Mitat ENÇ olduğunu yazıyordu. Zaten "Altı Nokta Körleri Eğitim ve Kalkındırma Derneği"ni de yanlış hatırlamıyorsak birlikte kuruyorlardı. Galiba Mitat ENÇ kurucu genel başkan, Gültekin YAZGAN da genel sekreter oluyordu.

Evet, biri on bir yaşında bir ilkokul, diğeri yirmi bir yaşında bir üniversite öğrencisiyken görme yeteneğini kaybeden; fakat hayata küsmeyip bilâkis sıkı sıkıya tutunan ve o hayatların içini insanı hayran bırakan güzel işlerle dolduran bu iki kahramanın hayat hikâyelerini öğrenmek ve dolayısıyla onları yakından tanımak için "Kör Uçuş" ve "Bitmeyen Gece" adlı kitapları okumak gerekiyor. Bu iki kitabı öncelikle öğretmenlerin, sonra da lise ve üniversite gençliğinin okuması, inanıyoruz ki, Doğan CÜCELOĞLU'nun ifadesiyle, ülkemizi zenginleştirecektir.

**"Liseyi bitirdiğimde, elimde geçerli
bir mesleğim de olsun" diyen gençler...**

Lüleburgaz'ın merkezinde bulunan okulumuz, geleceğimizin teminatı olan gençlerimizi; nitelikli bir eğitim kadrosunun rehberliğinde, beş laboratuvar, bir spor salonu, bir futbol sahası, basketbol, voleybol ve tenis sahası imkânlarını da kullanarak iyi bir akademik ve meslekî eğitimle **"BEŞ ALAN"**da hayata hazırlamaktadır

HAYAT TERCİHTİR...

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ALANI (Web Programcılığı Dalı)

Bu bölümün mezunu; bilgisayar sistemlerinin donanım ve yazılım olarak kurulumu bilgilerine sahip olmasının yanında, web sayfası tasarımı ve programlama dilleri yardımıyla etkileşimli web uygulamaları hazırlayan nitelikli kişidir.

**Zaman senin, sen geleceğinsin.
Bilişim de senin geleceğindir.**

İş Bulma İmkânları

Bu bölümü bitirenler; kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar, özel sektöre ait iş yerleri, internet üzerinde faaliyet gösteren firmalarda ve ayrıca 'home office' iş imkânlarıyla iş yerine gitmeden evde çalışabilirler. Bundan başka, okulumuzdan mezun olurken verilen 'iş yeri açma belgesi' ile kendilerine ait bir iş yeri açabilirler.

BÜRO YÖNETİMİ ALANI (Ticaret Sekreterliği Dalı)

Bu bölümün mezunu; büro makinelerini kullanarak büro yönetimi, büro içi ve dışı iletişimi sağlama, yöneticinin günlük işlerini organize etme, belge hazırlama, dosyalama, bildirimleri ve ödemeleri izleme işlemlerini yürütme, toplantı ve seyahat organize etme bilgi ve becerilerine sahip nitelikli kişidir.

İş Bulma İmkânları

Sekreterlik mesleğinin iş imkânları, iş alanlarının sayısı kadar geniştir. Sekreterler hemen her iş alanında iş bulma imkânına sahiptir. İşletmeler hangi işi yaparlarsa yapsınlar, işlerini büro ortamında yürütmektedirler.

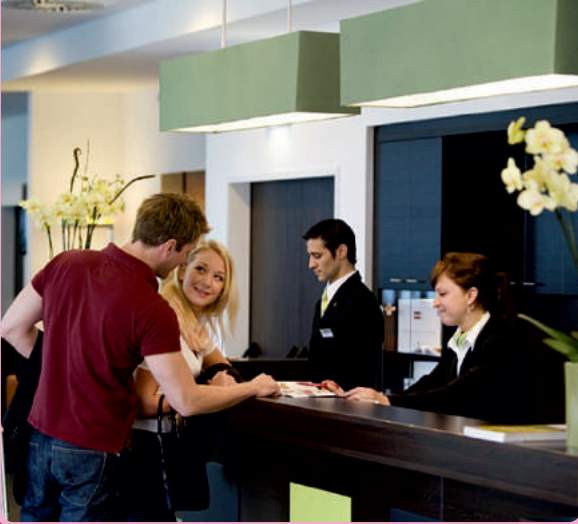

KONAKLAMA VE SEYAHAT HİZMETLERİ ALANI (Ön Büro -Resepsiyon- Dalı)

Bu bölümde, Konaklama ve Seyahat Hizmetleri Alanı adı altında yer alan mesleklerde istihdam edilmek üzere; bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda sektörün ihtiyaçlarını karşılayacak, meslekî yeterlikleri kazanmış nitelikli meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.

İş Bulma İmkânları

Konaklama ve Seyahat Alanının "Ön Büro ve Kat Hizmetleri" bölümünü bitiren öğrencilerimiz, her türlü konaklama tesisinde ön büro elemanı ve kat hizmetleri elemanı olarak hizmet verebilecek yeterlilikte olup bu işletmelerde rahatlıkla istihdam edilmektedir.

MUHASEBE VE FİNANSMAN ALANI (Bilgisayarlı Muhasebe)

Bu bölümün mezunu; hesap planı sistemini oluşturan, beyannameye esas teşkil eden bilgi ve belgelerin intikalini sağlayan, beyannameleri düzenleyen, bilgisayar kullanan, defterleri mevzuata göre tutan, firmanın kredi ve cari hesap durumunu takip eden, koordinasyonu sağlayan, yazışmaları yapan ve raporları yazan, Sosyal Güvenlik Kurumu işlemleri hakkında bilgi sahibi olan nitelikli kişidir.

İş Bulma İmkânları

Bu bölümü bitiren öğrencilerimiz; muhasebe ve mali müşavirlik bürolarında, dış ticaret ve finans kuruluşlarının ilgili departmanları ile ticari işletmelerin muhasebe servislerinde çalışabilirler.

PAZARLAMA VE PERAKENDE ALANI (Satış Elemanlığı Dalı)

Bu bölümün mezunu; işleri organize edebilen, satış öncesi hazırlık yapan, müşterilerle görüşerek satış işlemlerini takip eden, satış sonrası işlemleri denetleyen, bir sonraki günle ilgili hazırlık yapan nitelikli kişidir.

İş Bulma İmkânları

Perakende satış elemanlarının, orta ölçekli ve büyük ticarethanelerde çalışma imkânları vardır. Hizmet sektörünün gelişmesine paralel olarak tezgâhtarlık mesleğinin önemi ve bu meslek elemanlarına duyulan ihtiyaç artmaktadır. Çok büyük marketlerin ve büyük iş merkezlerinin ortaya çıkışı, nitelikli eleman ihtiyacını daha da artırmaktadır. Özellikle büyük illerde, turistik yörelerde iş bulma imkânı daha fazladır. Ayrıca, kendini tezgâhtarlık mesleğinde yetiştiren kişi, sermayesi olduğu takdirde kendi işini de kurabilir.

KIRKLARELİ - LÜLEBURGAZ

MEHMET AKİF ERSOY MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

HAYATA GÜLÜMSEYEN EĞİTİM KADROMUZ